

অন্বেষণ

একাদশ বছৰ ■ দ্বাদশ সংখ্যা ■ জানুৱাৰী, ২০২৫

ইণ্ডিয়া গেট

পথৰঘাটৰ ৰণ

২০২৪ চনৰ বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ জগতখন

মুলাই কাঠনি

পঞ্চপ্রয়াগ

বেইনব'ইউকেলিপটাছ

জাবুটিকা বা গছ

কৌবী গছ

অন্বেষণ

একাদশ বছৰ, দ্বাদশ সংখ্যা, জানুৱাৰী, ২০২৫ চন

অন্বেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, A Monthly inhouse journal of Assam Jatiya Bidyalay,
Published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust

Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com

Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

২ ২০২৪ চনৰ বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ জগতখন ■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা	১৮ মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ ■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন
৫ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি ■ প্ৰণীতা দেৱী	২০ কুইজ ■ দীপাংকৰ কৌশিক
৬ দেশ-বিদেশৰ খবৰ ■ কুশল গোস্বামী	২১ বুলেটপ্ৰুফ জেকেট ■ অনুৰাগ ডেকা
৯ খবৰৰ লেছেবি বোটলা ■ কুশল গোস্বামী	২২ ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত মুছলিম লীগৰ ভূমিকা ■ অনামিকা বৰ্মন
১০ পঞ্চপ্ৰয়াগ ■ হাৰিকেশ শৰ্মা	২৪ Did You Know ■ Binoy Bikash Gogoi
১১ চন্দ্ৰগ্ৰহণ ■ বাস্তৱ দাস	২৫ Stories from World Classics ■ Neha Bora
১২ মা আৰু মৰম ■ হৰ্বিতা শৰ্মা	২৬ চুড'কু
১৩ অৰণ্য মানৱ যাদৱ পায়েং ■ জিৎ কাশ্যপ	২৭ চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা
১৪ নতুন বছৰক লৈ একলম ■ নিষ্ঠা বৰগোহাঁই	৩৩ জননেতা বিষুৱাম মেধি ■ দীপক কোচ
১৫ বিদ্যা ■ ভায়লিনা ডেকা	৩৪ আপকা বস্তী ■ সুনিতা বৰুৱা
১৫ অৱসন্ন অন্তঃকৰণ ■ নিশিতা ডেকা	৩৫ পৃথিৱীৰ কিছুমান বিচিত্ৰ গছ ■ ছয়াস্মিতা বৈশ্য
১৫ ভোগালী বিহু ■ অভিশ্ৰী তামুলী	৩৭ মাছে শোৱেনে? ■ অপৰ্ণা দেৱী
১৬ পথৰুমাটৰ ৰণ ■ নৱনীতা কলিতা	৩৮ কেপ হৰ্ণ ■ অংগনা বৰা
	৩৯ ইণ্ডিয়া গেট ■ দিগন্ত তালুকদাৰ

সম্পাদক : ডা° নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)
সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত
উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, ড° লিপিমণি দত্ত,
ডিম্পল তালুকদাৰ
ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস
আলোকচিত্ৰ : জাহ্নৱী বৰুৱা
ছবি : অভিনন্দা দেউৰী
ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ
আৰ্হি পাঠ : কুলধৰ কলিতা
মূল্য : পঁচিছ টকা

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত,
অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

২০২৪ চনৰ বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ জগতখন

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

বিশ্বৰ প্ৰথম

প্ৰতি বছৰে বিজ্ঞানীসকলে পৃথিৱীৰ জীৱজগত আৰু মহাকাশৰ ৰহস্য ভেদ কৰিবৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকল্প, গৱেষণা হাতত লয় আৰু তাৰে কিছুমানৰ যোগেদি এনে কিছুমান কাম সম্পন্ন হয়, যিবোৰ বিশ্বৰ বিজ্ঞান জগততে প্ৰথম। ২০২৪ চনৰ তেনে কেইটামান 'প্ৰথম' হ'ল—

মাখিৰ (Fruit fly) মগজুৰ প্ৰথম সম্পূৰ্ণ মেপিং

বিজ্ঞানীসকলে মাখিৰ মগজুৰ মেপিং কৰি ১৩৯,২৫৫ টা স্নায়ুকোষ আৰু সেইবোৰৰ মাজৰ ৫.৪৫ কোটি সংযোগৰ আটাইবোৰৰে সবিশেষ

জানিবলৈ সক্ষম হৈছে। ই হ'ল কোনো প্ৰাণীৰ ক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ ডাঙৰ মগজু-মেপিং। এই মানচিত্ৰই মগজুৰ মাজেদি কেনেকৈ তথ্যৰ সৰবৰাহ হয়, সামগ্ৰিকভাৱে সেই কথা জনাত বিজ্ঞানীসকলক সহায় কৰিব।

নিউক্লীয় ঘড়ী

বৈজ্ঞানিক ঘড়ী-নিৰ্মাতাসকলে বিশ্বৰ প্ৰথম প্ৰটোটাইপ (prototype) নিউক্লীয় ঘড়ী সাজি উলিয়াইছে। কোনো পৰমাণুৰ পৰমাণুকেন্দ্ৰৰ শক্তি পৰ্য্যায় বঢ়া-কমাৰ যে এক সঠিক কম্পনাংক আছে, বিজ্ঞানীসকলে সেই কথা জানিব পাৰিছে আৰু তাৰ আধাৰতে নিউক্লীয় ঘড়ীয়ে সময় জোখে। নিউক্লীয়

ঘড়ীয়ে পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ এক শেহতীয়া তথা গুৰুত্বপূৰ্ণ শাখা বুনীয়াদী (fundamental) পদাৰ্থবিজ্ঞান সম্পৰ্কত অধ্যয়ন আৰু জ্ঞান আগ বঢ়াই লৈ যোৱাত সহায় কৰিব।

পাণ্ডাৰ সুৰক্ষা

২০২৪ চনতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে জীৱবিজ্ঞানীসকলে এক বিলুপ্তপ্ৰায় প্ৰকাণ্ড প্ৰাণী পাণ্ডাৰ চৰ্মকোষক কাণ্ডকোষলৈ পৰিবৰ্তন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। কাণ্ডকোষক আন যিকোনো কোষৰ ৰূপ দিব পাৰি। গতিকে তাৰ পৰা শুক্ৰ কোষ, ডিম্ব কোষ আদিও সৃষ্টি কৰিব পৰা যাব। এনে কামে এইবিধ জীৱৰ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ ভূমিকা ল'ব।

নতুন নাইট্ৰ'জেন উৎপাদক

বিজ্ঞানীসকলে প্ৰথমবাৰৰ বাবে এবিধ জলজ উদ্ভিদৰ সন্ধান লাভ কৰিছে, যি বায়ুমণ্ডল, স্থলভাগ আৰু জলভাগত অধিক নাইট্ৰ'জেন উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা ল'ব পাৰে। এই জলজ উদ্ভিদবিধে তাত থকা নাইট্ৰ'জেনক জৈৱিকভাৱে ব্যৱহাৰযোগ্য এম'নিয়ালৈ ৰূপান্তৰিত কৰে।

প্ৰ'টনৰ দ্বাৰা অৱক্ষয়

প্ৰ'টনক এক স্থিৰ লক্ষ্যৰ ওপৰত চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ কৰি পদাৰ্থবিজ্ঞানীসকলে প্ৰথমবাৰৰ বাবে আগতে কোনেও প্ৰত্যক্ষ নকৰা ধৰণৰ অৱক্ষয় পাবলৈ সক্ষম হৈছে। এই সংঘৰ্ষৰ ফলত কেঅ'ন (kaon) নামৰ এক উপপাৰমাণৱিক কণা উৎপন্ন হয়। এই কেঅ'নবোৰ এক অগতানুগতিক বিন্যাসত তিনিটা আন ধৰণৰ কণালৈ অৱক্ষয় হয়।

বিশেষ নিবন্ধ

মৃত ভৰৰ পুনঃচক্ৰীকৰণ

বিজ্ঞানীসকলে পানামাত ‘চ্যাথিয়া ৰোজাছিয়ানা’ (Cyathea Rojasiana) নামৰ এবিধ উদ্ভিদৰ সন্ধান পাইছে, যি নিজৰ মৃত পাতবোৰ ক্ষুদ্ৰ শিপালৈ পৰিণত কৰিব পাৰে। মৰি যোৱা এই পাতবোৰে সৰু শিপা অংকুৰিত কৰে আৰু তাৰ দ্বাৰা অৰণ্যৰ মাটিত পৰিপুষ্টিৰ সন্ধান কৰে। কেনেকৈ এই ক্ষুদ্ৰ শিপাবোৰে পৰিপুষ্টিদায়ক দ্ৰব্য শোষণ কৰে, বিজ্ঞানীসকল এতিয়া সেই অনুসন্ধানত ব্যস্ত।

কৃষ্ণ গহ্বৰে সাৰ পালে

আমাৰ পৰা বৰ বেছি দূৰত্বে নহয়, মহাকাশত এক প্ৰকাণ্ড কৃষ্ণ গহ্বৰ লাহে লাহে সাৰ পাবলৈ আৰম্ভ

কৰিছে। মহাকাশ পদাৰ্থবিজ্ঞানীসকলে এইবাৰ প্ৰথমবাৰৰ বাবে লক্ষ্য কৰিছে যে এক নিষ্শব্দ আৰু শান্ত কৃষ্ণ গহ্বৰৰ আয়তন বৃদ্ধি হ’বলৈ আৰম্ভ কৰিছে আৰু ই সক্ৰিয় হৈও উঠিছে। যেতিয়া এক প্ৰকাণ্ড কৃষ্ণ গহ্বৰে তৰাৰ দৰে ভৰ গ্ৰাস কৰে, তেতিয়া সি মাত্ৰ কিছুদিনৰ বাবে বৰ্ধিত হয়। কিন্তু বিজ্ঞানীসকলে এতিয়া লক্ষ্য কৰিছে যে বছৰ বছৰ ধৰি ই বৰ্ধিত হৈ আছে।

কোৱাণ্টাম পদাৰ্থবিজ্ঞান বনাম পৃথিৱীৰ গতি

পৃথিৱীখনে কি বেগত কেনেকৈ ঘূৰি থাকে, এই কথা সকলোৱে জানে। কিন্তু এইবাৰ বিজ্ঞানীসকলে প্ৰথমবাৰৰ বাবে কোৱাণ্টাম কণা ব্যৱহাৰ কৰি সেয়া জুখিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই পদ্ধতিৰে জুখি লাভ কৰা পৃথিৱীৰ ঘূৰ্ণীয় গতিৰ পৰিমাণ আগৰ আন পদ্ধতিৰে কৰা গণনাৰ লগত মিলি গৈছে। কোৱাণ্টাম পদাৰ্থবিজ্ঞান আৰু মহাকৰ্ষণৰ তত্ত্বসমূহ এতিয়াও অসম্পূৰ্ণ। গতিকে এনে নতুন পদ্ধতিয়ে পাছত মহাকৰ্ষণ আৰু কোৱাণ্টাম পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ মাজৰ আন্তঃক্ৰিয়া সম্পৰ্কতো নতুন কথা জানিবলৈ দিব।

২০২৪ চনত বিশ্বৰ প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত ঘটা ১০টা উল্লেখযোগ্য ঘটনা

কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা

২০২৪ চনত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ক্ষেত্ৰখনত যথেষ্ট বিকাশ পৰিলক্ষিত হৈছে। যিকোনো পদ্ধতি অনুকৰণ কৰিব পৰা জটিল মডেলৰ গঠন, মানুহৰ প্ৰকৃত আন্তঃক্ৰিয়াৰ ছিমুলেছন (simulation), ভাৰ্চুৱেল পৃথিৱী সৃষ্টি কৰা আদিৰ কাম চলি আছে। সৃষ্টিমূলক উদ্যোগ, গ্ৰাহক সেৱা আদিত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ নতুন উদ্ভাৱনবোৰে এক প্ৰকাৰ বিপ্লৱৰে সূচনা কৰিছে।

কোৱাণ্টাম কম্পিউটিং

এই বছৰ কোৱাণ্টাম কম্পিউটিঙে এক মাইলৰ খুঁটি স্পৰ্শ কৰিছে। আগতে অসম্ভৱ বুলি ভবা কে’বাটাও ক্ষেত্ৰত এইবাৰ সফলতা লাভ কৰিব পৰা গৈছে। তাৰ ভিতৰত আছে নতুন ঔষধ আৱিষ্কাৰ আৰু বিত্তীয় মডেলিঙৰ ক্ষেত্ৰত উন্নত ছিমুলেছন (simulation)। এতিয়া পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ কিছুমান মূল কাম-কাজতো হয়তো কোৱাণ্টাম কম্পিউটিং ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যাব, যিয়ে এক নতুন যুগৰ সৃষ্টি কৰিব। সেউজ শক্তিৰ ক্ষেত্ৰত আৰু নবীকৰণযোগ্য শক্তিৰ ক্ষেত্ৰত এই বছৰ যথেষ্ট বিকাশ তথা উদ্ভাৱন হৈছে। বিশেষকৈ সৌৰ শক্তি আৰু বতাহ শক্তিৰ উৎপাদন সামৰ্থ্যৰ অভাৱনীয় বৃদ্ধি আৰু উৎপাদন খৰচ কম হোৱাটো বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ খবৰ। লগতে এতিয়া বিশ্বত জীৱাশ্ম ইন্ধনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা কমি আহিছে।

ব্যক্তিগত দৰব

২০২৪ চনত স্বাস্থ্যখণ্ডলৈ এক বিৰাট পৰিবৰ্তন আহিছে আৰু ৰোগীৰ জেনেটিক মানচিত্ৰ অধ্যয়ন কৰি আৰু সঠিক পূৰ্বানুমান কৰি, অব্যৰ্থ ব্যক্তিগত দৰব ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা গৈছে। কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ সহায়ত ‘আগতীয়া ৰোগ চিনাক্তকৰণ’ ব্যৱস্থাৰ সহায়ত চিকিৎসা কৌশল যথেষ্ট উন্নত হৈছে।

বিশেষ নিবন্ধ

মহাকাশ পর্যটনৰ বিকাশ

২০২৪ চনত বাণিজ্যিক মহাকাশ ভ্ৰমণ বাস্তৱতাৰ অধিক কাষ চাপি আহিছে। ব্যক্তিগত কোম্পানীবোৰে এই ক্ষেত্ৰত ইতিমধ্যে কেইটামান সফল মিছন সম্পন্ন কৰিছে। তেওঁলোকে অসামৰিক লোকলৈও এই সা-সুবিধা আগ বঢ়াব। দুঃসাহসিক কামৰ প্ৰতি মানুহৰ স্বাভাৱিক ইচ্ছা, তুলনামূলকভাৱে কম খৰচ আৰু বৰ্ধিত নিৰাপত্তাই এই উদ্যোগক বিশেষ লাভজনক কৰি তুলিব।

বৈদ্যুতিক গাড়ী

বৈদ্যুতিক গাড়ীৰ ক্ষেত্ৰত নতুন আৱিষ্কাৰ আৰু সৰ্বসাধাৰণৰ মাজত বিত্ৰীৰ বাবে মুকলি কৰি দিয়া আদিয়ে বৈদ্যুতিক গাড়ী উদ্যোগক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান

কৰিছে। বেটাৰী প্ৰযুক্তিৰ বিকাশে চাৰ্জিং সময় ঘণ্টাৰ পৰা মিনিটৰ হিচাপলৈ কমাই আনিছে। এবাৰ চাৰ্জ কৰাৰ পাছত এনে গাড়ী অধিক দূৰলৈ যাব পৰা হৈছে।

ট্ৰিপ্ট কাৰেপীৰ ওপৰত ব্লকচেইন

ডিজিটেল কাৰেপীৰ তুলনামূলকভাৱে সহজ ব্যৱহাৰৰ ফলত এই ক্ষেত্ৰত মানুহৰ উৎসাহ অধিক বৃদ্ধি পাইছে। এই ক্ষেত্ৰত ব্লকচেইন এক বিশ্বাসী ব্যৱস্থা হৈ পৰিছে। এনে ব্যৱস্থাত জাল জুৰাচুৰিকো শক্তিশালীভাৱে বাধা দি ৰাখিব পৰা গৈছে।

5 জি আৰু তাৰো ওপৰত

5 জি নেটৱৰ্ক সমগ্ৰ পৃথিৱীত বিস্তৃত হৈ পৰিছে। বেছি বেগ আৰু কোনো কমাণ্ডৰ ক্ষেত্ৰত কম সময়তে পোৱা সঁহাৰিয়ে ইয়াক বেছ জনপ্ৰিয় কৰি তুলিছে। স্মাৰ্ট চিটি প্ৰকল্প, টেলিমেডিচিন আদিৰ ক্ষেত্ৰতো 5 জি ব্যৱস্থা বেছ সহায়ক হৈছে।

জৈৱপচনশীল ইলেকট্ৰনিক সা-সঁজুলি

জৈৱপচনশীল ইলেকট্ৰনিক সা-সঁজুলি তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ২০২৪ বৰ্ষটো এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বৰ্ষ। এনে সঁজুলিসমূহৰ বিকাশে ই-আৱৰ্জনাৰ সমস্যা কমাই অনাত যথেষ্ট সহায় কৰিছে।

হীট পাম্পৰ বিকাশ

হীট পাম্প হ'ল ঘৰসমূহ গৰম আৰু ঠাণ্ডা কৰি ৰাখিব পৰা এক কৌশল। নতুন আৰু কম প্ৰদূষক হীট পাম্পবোৰৰ ব্যৱহাৰ ২০২৪ বৰ্ষত যথেষ্ট বাঢ়ি গৈছে আৰু প্ৰথমবাৰৰ বাবে এনে পাম্পৰ বিত্ৰীয়ে গেছ ফাৰনেচৰ বিত্ৰীক অতিক্ৰম কৰিছে। ❖

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

১। ৫২ ছেকেণ্ড ২। ভাৰতীয় বিজাৰ্ড বেংকৰ নতুন গৱৰ্ণৰ তেওঁ ৩। ডি গুৰুেশ; তেওঁ পৰিগণিত হয় সৰ্বকনিষ্ঠ বিশ্ব দবা চেম্পিয়নৰূপে ৪। ২২ ডিচেম্বৰত ৫। কিশোৰ কুমাৰ ৬। বক্সিং ডে' টেষ্ট ৭। পৰমবীৰ চক্ৰ ৮। কম্পিউটাৰ ৯। বীৰ চিলাৰায় ১০। বাংলাদেশ ১১। সৌৰভ কুমাৰ চলিহা ১২। কলাগুৰু বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা ১৩। বুলেট ট্ৰেইন ১৪। আমূল ১৫। কুইজ ১৬। সমীৰ তাঁতী ❖

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ খনিকৰ : ড° মনমোহন সিং

■ প্ৰণীতা দেৱী

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ খনিকৰৰূপে স্বীকৃত, প্ৰসিদ্ধ অৰ্থনীতিবিদ, শিক্ষাবিদ, ৰাজনীতিক প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী ড° মনমোহন সিঙৰ যোৱা ২৬ ডিচেম্বৰত দেহাৱসান ঘটে। সুদীৰ্ঘ দিন ধৰি ৰাজ্যসভাত অসমক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এইগৰাকী মহান ভাৰতীয়ৰ মৃত্যু দেশৰ বাবে অপূৰণীয় ক্ষতি।

বৰ্তমান পাকিস্তানৰ অন্তৰ্ভুক্ত পঞ্জাব প্ৰদেশৰ গাহত (Gah) ১৯৩২ চনৰ ২৬ ছেপ্টেম্বৰত মনমোহন সিঙৰ জন্ম হৈছিল। দেশ বিভাজনৰ পাছত তেওঁলোকৰ পৰিয়ালটো ভাৰতলৈ আহে। কেম্ব্ৰিজ বিশ্ববিদ্যালয়ত অৰ্থনীতি বিজ্ঞানৰ উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰা ড° সিঙে অক্সফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ডক্টৰ অব ফিল'ছফী (D. Phil) ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। পঞ্জাব বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপক হিচাপে কৰ্ম জীৱনৰ পাতনি মেলা ড° সিঙে ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ বাণিজ্য আৰু বিকাশ সন্মিলনত (UNCTAD) কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰাৰ লগতে বৈদেশিক বাণিজ্য মন্ত্ৰালয়ৰ উপদেষ্টা, বিত্ত মন্ত্ৰালয়ৰ সচিব হিচাপেও কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। তদুপৰি তেওঁ পৰিকল্পনা আয়োগৰ উপাধ্যক্ষ, ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ গৱৰ্নৰ, দক্ষিণ আয়োগৰ সচিব প্ৰধান, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ অধ্যক্ষ আদি গুৰুত্বপূৰ্ণ পদবীত অধিষ্ঠিত হৈছিল।

দেশৰ অৰ্থনীতিৰ গভীৰ সংকটৰ সময়তে ১৯৯১ চনত বিত্তমন্ত্ৰী হিচাপে এইগৰাকী বিশাল প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী ব্যক্তিৰ দেশৰ ৰাজনীতিলৈ আগমন ঘটিছিল। সেই সময়ত দেশৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ ৮.৫ শতাংশ বিত্তীয় ঘাট খকাৰ লগতে বৈদেশিক মুদ্ৰা ভাণ্ডাৰত আমদানিৰ বাবে ধন আছিল মাত্ৰ ১০০ কোটি ডলাৰ। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰানিধিৰ পৰা ঋণ ল'বলৈ গৈও দেশ বিমুখ হ'বলগীয়া হৈছিল। এনে অৱস্থাত দেশৰ বিত্তীয় নেতৃত্ব লৈ বহুকেইটা বলিষ্ঠ পদক্ষেপেৰে তেওঁ

অৰ্থনৈতিক উদাৰীকৰণৰ পথ প্ৰশস্ত কৰিছিল। অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা বাতিল কৰি, অৰ্থনীতিত ৰাষ্ট্ৰৰ নিয়ন্ত্ৰণ কমাই, আমদানি শুল্ক হ্ৰাস কৰি মুক্ত অৰ্থনীতিৰ জৰিয়তে তেওঁ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিক জীয়াই তুলিছিল। ইয়াৰ ফলত ভাৰতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰানিধিৰ পৰা বৃহৎ পৰিমাণৰ ঋণ লাভ কৰিছিল। তেওঁৰ

নেতৃত্বত প্ৰত্যক্ষ বিদেশী বিনিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত থকা বহু বাধা দূৰ কৰা হৈছিল।

১৯৯১ চনত অসমৰ পৰা তেওঁ ৰাজ্যসভাৰ সাংসদ হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল। ২০০৪ চনৰ পৰা ২০১৪ চনলৈকে তেওঁ প্ৰধানমন্ত্ৰী পদত অধিষ্ঠিত হৈছিল। প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰি থকা সময়ছোৱাতো তেওঁ অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ কাৰ্য্যসূচী চলাই নিছিল। ২০০৭ চনত তেওঁৰ কাৰ্য্যকালতেই দেশৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন ৯ শতাংশ বৃদ্ধি হোৱাৰ লগতে ভাৰত বিশ্বৰ ভিতৰতে দ্ৰুত বিকাশশীল দ্বিতীয় বৃহৎ অৰ্থনীতিৰ দেশ হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল।

ড° মনমোহন সিং ১৯৯১ চনৰ লগতে ১৯৯৫, ২০০১, ২০০৭ আৰু ২০১৩ চনত অসমৰ পৰা ৰাজ্যসভালৈ নিৰ্বাচিত হৈছিল। অসমে লাভ কৰা বিশেষ ৰাজ্যৰ মৰ্য্যাদা তেওঁৰ কাৰ্য্যকালতেই প্ৰদান কৰা হৈছিল। ২০০৭ চনত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যকেইখনলৈ বিনিয়োগকাৰীক আকৰ্ষণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে তেওঁ উত্তৰ-পূব বিনিয়োগ নীতিৰ প্ৰবৰ্তন কৰিছিল। অসম গেছ ক্ৰেকাৰ প্ৰকল্পকে ধৰি কেইবাটাও অভিলাষী প্ৰকল্প অসমলৈ আগ বঢ়োৱা ড° সিঙে ৰাজ্যৰ বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কামলৈ সাংসদ উন্নয়ন পুঁজিৰ ধন আগ বঢ়াইছিল। ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ উদাৰীকৰণৰ হোতা, ভাৰতৰ ভগ্নপ্ৰায় অৰ্থনীতিক নতুন জীৱন দি দেশৰ অৰ্থনৈতিক সুস্থিৰতাৰ হকে অৱদান আগ বঢ়াই যোৱা এইগৰাকী মহান অৰ্থনৈতিক ৰূপকাৰক দেশবাসীয়ে সদায় স্মৰণ কৰিব। ❖

বিশ্ব দবা চেম্পিয়ন ডি গুকেশ

যোৱা ১২ ডিচেম্বৰত ছিংগাপুৰত অনুষ্ঠিত বিশ্ব দবা চেম্পিয়নশ্বিপত ভাৰতৰ ১৮ বছৰীয়া ডি গুকেশে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰি ইতিহাস ৰচনা কৰে। ডি গুকেশে বৰ্তমানৰ বিশ্ব চেম্পিয়ন চীনৰ ডিং লিৰেনেক পৰাজিত কৰি খিতাপ দখল কৰাৰ লগতে সৰ্বকনিষ্ঠ বিশ্ব চেম্পিয়ন হিচাপে অভিলেখ গঢ়িবলৈ সক্ষম হয়। ৭.৫-৬.৫ ব্যৱধানত জয়লাভ কৰা গুকেশ হৈছে বিশ্বনাথন আনন্দৰ পাছত বিশ্ব চেম্পিয়ন হোৱা দ্বিতীয়গৰাকী ভাৰতীয় দবা খেলুৱৈ। গুকেশৰ পূৰ্বে দবাৰ সৰ্বকনিষ্ঠ বিশ্ব চেম্পিয়ন আছিল ৰাছিয়াৰ গ্ৰেগুমাষ্টাৰ গেৰি কাছপাৰভ।

কিংবদন্তি তবলাবাদক

ওস্তাদ জাকিৰ হুছেইনৰ দেহাৱসান

যোৱা ১৫ ডিচেম্বৰ তাৰিখে কিংবদন্তি তবলাবাদক ওস্তাদ জাকিৰ হুছেইনৰ ৭৩ বছৰ বয়সত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ছান ফ্ৰান্সিস্ক' চহৰত দেহাৱসান ঘটে। ১৯৫১ চনৰ

১ মাৰ্চত মুম্বাইত জন্মগ্ৰহণ কৰা সুৰকাৰ তথা অভিনেতা ওস্তাদ জাকিৰ হুছেইনে পিতৃ প্ৰখ্যাৰিত তবলাবাদক আল্লা ৰাখাৰ পৰা তবলা আৰু সংগীতৰ আদিপাঠ গ্ৰহণ কৰিছিল। ৬০ বছৰতকৈও অধিক সময় সংগীত সাধনাত একাত্মভাৱে জড়িত বিশ্ববন্দিত শিল্পীগৰাকীয়ে ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় আৰু বিশ্ব সংগীতৰ সংমিশ্ৰণ ঘটাই অসংখ্য আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংগীতজ্ঞৰ সৈতে একেলগে মঞ্চত তবলা সংগত কৰিছিল।

বিশিষ্ট সংগীত শিল্পীগৰাকীয়ে শিল্প সাধনাৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে ৪টা গ্ৰেমী বঁটাৰ উপৰি পদ্মশ্ৰী, পদ্মভূষণ, পদ্মবিভূষণ, সংগীত নাটক অকাডেমি বঁটা

তথা ফেল'শ্বিপ, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ 'ৰাষ্ট্ৰীয় ঐতিহ্য ফেল'শ্বিপ আৰু ফ্ৰান্সৰ 'অৰ্ডাৰ অৱ আৰ্টছ এণ্ড লেটাৰ্ছ'কে ধৰি বহুতো বঁটা আৰু সন্মান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

ভাৰতীয় বিজাৰ্ড বেংকৰ নতুন গৱৰ্নৰ

সঞ্জয় মালহোত্ৰা

যোৱা ১১ ডিচেম্বৰ তাৰিখে ভাৰতীয় প্ৰশাসনীয় সেৱাৰ বিষয়া ৫৬ বছৰীয়া সঞ্জয় মালহোত্ৰাই ভাৰতীয় বিজাৰ্ড বেংকৰ গৱৰ্নৰ হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে। ৰাজহ বিভাগৰ সচিব পদত কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰি থকা মালহোত্ৰা হৈছে ১৯৩৫ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰী বেংকটোৰ ২৬ সংখ্যক গৱৰ্নৰ। ১৯৬৮ চনত বিকানেশ্বৰত জন্মগ্ৰহণ কৰা মালহোত্ৰাই পৰবৰ্তী তিনি বছৰ এই পদবীত কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিব। শক্তি, বিত্ত, আয়কৰ, তথ্য-প্ৰযুক্তি, খনি আদিৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিভাগৰ উচ্চ পদবীত কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰা মালহোত্ৰাই ২৫ সংখ্যক গৱৰ্নৰ শক্তিকান্ত দাসৰ পৰা কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে।

অসমৰ তিনিগৰাকী সাহিত্যিকলৈ

সাহিত্য অকাডেমি বঁটা

যোৱা ১৮ ডিচেম্বৰ তাৰিখে অসমৰ তিনিগৰাকী সাহিত্যিক ক্ৰমে সমীৰ তাঁতী, অৰণ ৰাজা বসুমতাৰী আৰু ড° দীপক কুমাৰ শৰ্মালৈ ২০২৪ বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি বঁটা আগ বঢ়োৱা বুলি সাহিত্য অকাডেমিয়ে আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে। ঘোষিত তালিকা অনুসৰি

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

অসমীয়া কাব্য সাহিত্যৰ অন্যতম কাণ্ডাৰী সমীৰ তাঁতীলৈ ‘ফৰিংবোৰে বাটৰ কথা জানে’ শীৰ্ষক কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে ২০২৪ বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি বঁটা আগ বঢ়োৱা হৈছে। ১৯৫৫ চনৰ ৬ ফেব্ৰুৱাৰীত গোলাঘাটৰ বিহৰা চাহ বাগিচাত জন্মলাভ কৰা বিশিষ্ট কবিগৰাকীৰ কেইখনমান কবিতাপুথি হৈছে ‘যুদ্ধভূমিৰ কবিতা’, ‘কদম ফুলাৰ ৰাতি’, ‘তেজ আন্ধাৰৰ নাও’, ‘শোকাকুল উপত্যকা’, ‘বিগলিত প্ৰাৰ্থনা’ ইত্যাদি।

বড়ো ভাষাত অৰণ ৰাজা বসুমতাৰীয়ে ‘সৌৰণি থাখাড়’ (কাৰ বাবে) উপন্যাসখনৰ বাবে এই বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিছে। চিৰাং জিলাৰ বিজনী নিবাসী বসুমতাৰীয়ে ১৯৮৩ চনত দশম শ্ৰেণীত পঢ়ি থাকোঁতেই সাহিত্য চৰ্চাত মনোনিবেশ কৰিছিল। ১৪খন উপন্যাস আৰু ৪খন চুটি গল্প সংকলনৰ ৰচক তথা কেইবাটাও বঁটা তথা সন্মান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা সাহিত্যিকগৰাকী পেছাত শিক্ষক।

তদুপৰি সংস্কৃত ভাষাৰ অধ্যাপক দীপক কুমাৰ শৰ্মাই তেওঁৰ ‘ভাস্কৰচৰিতম’ কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে এই বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ১৯৬১ চনত নলবাৰীৰ সন্কেলী গাঁৱত জন্মগ্ৰহণ কৰা ড° শৰ্মা হৈছে নলবাৰীৰ কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মা সংস্কৃত আৰু পুৰাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক উপাচার্য। ২০১৮ চনত ‘অসমা ৰাঙমঞ্জৰী’ৰ (অনুবাদ সাহিত্য) বাবে সাহিত্য অকাডেমিৰ অনুবাদ বঁটা লাভ কৰা ড° শৰ্মা বৰ্তমান গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপক হিচাপে কৰ্মৰত হৈ আছে।

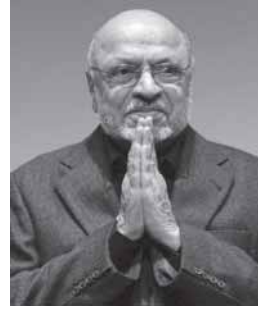
এক দেশ, এক নিৰ্বাচন

সংসদৰ শীতকালীন অধিবেশনত উত্থাপন হ’ল ‘এক দেশ, এক নিৰ্বাচন’ বিধেয়ক। এই বিধেয়ক আইনত পৰিণত হ’লে ২০২৯ চনৰ পূৰ্বে নিৰ্বাচিত যিকোনো চৰকাৰৰ কাৰ্যকাল ২০২৯ চনত শেষ হ’ব। বিধেয়কখন আইনত পৰিণত হোৱাৰ লগে লগে দুটা পৰ্য্যায়ত ৰূপায়ণ কৰা হ’ব ‘এক দেশ, এক নিৰ্বাচন’ বিধেয়ক। প্ৰথম পৰ্য্যায়ত হ’ব লোকসভা আৰু বিধানসভা নিৰ্বাচন। দ্বিতীয় পৰ্য্যায়ত হ’ব পঞ্চায়ত আৰু পৌৰসভাৰ নিৰ্বাচন।

সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ ১০০ দিনৰ ভিতৰত হ’ব স্থানীয় সংস্থাৰ নিৰ্বাচন। সকলো নিৰ্বাচনৰ বাবে এখনেই ভোটাৰ তালিকা থাকিব। এক দেশ, এক নিৰ্বাচনৰ জৰিয়তে দেশৰ নিৰ্বাচনী ব্যয় হ্রাস হ’ব বুলি আশা কৰা হৈছে। ‘এক দেশ, এক নিৰ্বাচন’ৰ বাবে সংবিধান সংশোধনৰ প্ৰয়োজন হ’ব। যিকোনো নিৰ্বাচনৰ ম্যাদ হ’ব ৫ বছৰ। কিবা কাৰণত চৰকাৰ ভংগ হ’লে পুনৰ নিৰ্বাচন হ’ব বাকী থকা সময়ৰ বাবেহে। ইয়াৰ পূৰ্বে ১৯৫২, ১৯৫৭, ১৯৬২ আৰু ১৯৬৭ চনত একেলগে নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হৈছিল।

যশস্বী চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা

শ্যাম বেনেগালৰ দেহাৰসান

যোৱা ২৩ ডিচেম্বৰ তাৰিখে ৯০ বছৰ বয়সত পৰলোকপ্ৰাপ্তি ঘটে ভাৰতীয় ছবিজগতৰ কিংবদন্তিত পৰিণত হোৱা প্ৰবীণ চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা শ্যাম বেনেগালৰ। দীৰ্ঘদিন ধৰি তেওঁ বৃক্ষ সংৰক্ষণ

সমস্যা আৰু বাৰ্ধক্যজনিত ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ আছিল। ছবি পৰিচালনাৰ লগতে বেনেগাল চিত্ৰনাট্যকাৰ আৰু তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাতাৰূপেও জনপ্ৰিয় আছিল। হিন্দী চলচ্চিত্ৰ জগতৰ কলাত্মক ছবিৰ ধাৰাটোক তেওঁ এক অন্য পৰ্য্যায়লৈ উন্নীত কৰিছিল। ১৯৭৩ চনত মুক্তি লাভ কৰে বেনেগালৰ প্ৰথম পূৰ্ণদৈৰ্ঘ্যৰ ছবি অংকুৰে। বেনেগালৰ এক স্মৰণীয় অৱদান হৈছে ‘ভাৰত এক খোজ’ শীৰ্ষক দূৰদৰ্শনৰ ধাৰাবাহিকখন। ভাৰতৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰুৱে ৰচনা কৰা ‘ডিস্ক’ভাৰী অৱ ইণ্ডিয়া’ৰ ভিত্তিত নিৰ্মিত ধাৰাবাহিকখনে ৯০ৰ দশকত প্ৰচুৰ জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছিল। চলচ্চিত্ৰ তথা ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক জগতখনলৈ আগ বঢ়োৱা অতুলনীয় অৱদানৰ বাবে বেনেগালক ২০০৫ চনত ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান দাদাচাহেব ফাল্কে বঁটাৰে বিভূষিত কৰা হৈছিল। সেইদৰে ভাৰত চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা তেওঁক ১৯৭৬ চনত দেশৰ চতুৰ্থ সৰ্বোচ্চ বঁটা পদ্মশ্ৰী আৰু

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

১৯৯১ চনত দেশৰ তৃতীয় সৰ্বোচ্চ বঁটা পদ্মভূষণ সন্মানেৰে বিভূষিত কৰা হৈছিল। আনহাতে, বেনেগালে ২০০৬ চনৰ ১৬ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা ২০১২ চনৰ ১৫ ফেব্ৰুৱাৰী পৰ্য্যন্ত ৰাজ্যসভাৰ সাংসদৰূপেও দায়িত্ব পালন কৰিছিল।

অসম চৰকাৰৰ মন্ত্ৰীসভাৰ পুনৰ সম্প্ৰসাৰণ

দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে সম্প্ৰসাৰিত কৰা হ'ল মুখ্যমন্ত্ৰী হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা নেতৃত্বাধীন তিনিদলীয় মিত্ৰজোট চৰকাৰৰ মন্ত্ৰীসভাৰ। ইয়াৰ জৰিয়তে চৰকাৰখনক আৰু অধিক কাৰ্যক্ষম কৰিব বিচৰা হৈছে। চৰকাৰৰ বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কাম-কাজ তথা প্ৰকল্পসমূহৰ কাৰ্য্যকৰণৰ বাবে মন্ত্ৰীসভাৰ সদস্যসকলৰ দপ্তৰৰ ব্যাপক বদ-বদল ঘটোৱা হয়। সেই মৰ্মে যোৱা ৭ ডিচেম্বৰ তাৰিখে অসম মন্ত্ৰীসভাত ৪ গৰাকী মন্ত্ৰী ক্ৰমে প্ৰশান্ত ফুকন, কৌশিক ৰয়, কৃষ্ণেন্দ্ৰ পাল আৰু ৰূপেশ গোৱালাক নতুনকৈ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

ৰাষ্ট্ৰপতি আছাদৰ পলায়ন : ৫০ বছৰীয়া

ৰাজত্বৰ অৱসান

ছিৰিয়াত ৰাজনৈতিক অস্থিৰতা অব্যাহত আছে। চলিত গৃহযুদ্ধৰ ফলস্বৰূপে দেশ এৰি ইতিমধ্যে পলায়ন কৰিছে ৰাষ্ট্ৰপতি বাছাৰ আল আছাদে। বিদ্রোহীৰ হাতত ৰাজধানী ডামাস্কাছৰ পতন ঘটাব লগে লগে মধ্য পশ্চিম এছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰ ছিৰিয়া দখল কৰিলে মহম্মদ আল জোলানি নেতৃত্বাধীন হায়াত তাহৰিৰ আল ছাম (এইচটিএছ) আৰু সহযোগী সংগঠন জইছ আল ইজ্জাই। গৃহযুদ্ধৰ কবলত পৰা দেশখনত বিদ্রোহী এই দুই সংগঠনে যোৱা ২৭ নৱেম্বৰত প্ৰত্যক্ষ যুদ্ধ ঘোষণা কৰিছিল। মাৰ্খে ১১ দিনত বিশেষ কোনো ৰক্তপাত সংঘটিত নকৰাকৈ আৰু চৰকাৰী বাহিনীৰ প্ৰতিৰোধ অবিহনে দুই বিদ্রোহী সংগঠনে ছিৰিয়াৰ ক্ষমতা নিজৰ হাতলৈ নিয়ে।

ছিৰিয়াৰ চৰকাৰী বাহিনীক সহায় কৰি থকা ৰাছিয়া ইউক্ৰেইনৰ সৈতে যুদ্ধত ব্যস্ত হৈ থকাত আৰু আন এখন

আছাদৰ চৰকাৰক সহায় কৰা দেশ ইৰান ইজৰাইলৰ সৈতে শেহতীয়াভাৱে ব্যস্ত হৈ পৰাত বিদ্রোহীৰ অভিযান সহজে সফল হয়। তদুপৰি বিগত ১০ বছৰত দমন-উৎপীড়নেৰে দেশ চলোৱা বাছাৰ আছাদৰ শাসনত অতীষ্ঠ হৈ পৰা ছিৰিয়াৰ জনগণে সামগ্ৰিকভাৱে জোলানি নেতৃত্বাধীন বিদ্রোহী সংগঠনক আদৰণি জনোৱাত সহজে আছাদৰ চৰকাৰৰ পতন ঘটে।

ড° অনিল কুমাৰ গোস্বামীৰ দেহাৱসান

যোৱা ২৭ ডিচেম্বৰ তাৰিখে বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ তথা কটন কলেজৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ ড° অনিল কুমাৰ গোস্বামীৰ পৰলোকপ্ৰাপ্তি ঘটে। ১৯৩৫ চনৰ ১ জানুৱাৰীত কামৰূপ জিলাৰ বিজয়নগৰত জন্মগ্ৰহণ কৰা গোস্বামীয়ে কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা 'নিউক্লিয়েৰ ফিজিক্স এণ্ড কছমিক ৰেডিয়েছন' বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী অৰ্জন কৰে আৰু তাৰ পাছত তেওঁ গ্ৰেট ব্ৰুটাইনৰ ছেফিল্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পিএইচডি ডিগ্ৰী অৰ্জন কৰে। তেওঁ আঞ্চলিক বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, গুৱাহাটী প্লেনেটেৰিয়াম, ইন্সটিটিউট অৱ এডভান্সড ষ্টাডি ইন ছায়েন্স এণ্ড টেকন'লজি আদি অনুষ্ঠান স্থাপন কৰাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। তদুপৰি তেওঁ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ অধীনৰ 'বিজ্ঞান প্ৰসাৰ'ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সদস্য, ইউজিচিৰ অধীনৰ ইন্সটান চেণ্টাৰ ফৰ এণ্ট্ৰ'ফিজিক্সৰ সদস্য, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বন আৰু পৰিবেশ মন্ত্ৰ্যালয়ৰ অধীনৰ নদী উপত্যকা প্ৰকল্পৰ সদস্য, আইআইটি গুৱাহাটীৰ বিশেষ পৰামৰ্শদাতা, অসম বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিবিদ্যা আৰু পৰিবেশ পৰিষদৰ সঞ্চালক আদিকে ধৰি বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। তেওঁ ১৯৯১ চনৰ পৰা ১৯৯৩ চনলৈ পূৰ্বৰ কটন কলেজৰ অধ্যক্ষ হিচাপে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত আগ বঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে তেওঁলৈ ৰয়েল এণ্ট্ৰ'নমিকেল ছ'চাইটিৰ ফেল' সন্মান আগ বঢ়োৱা হৈছিল। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ নৱেম্বৰ, ২০২৪ ৰ পৰা ২০ ডিচেম্বৰ, ২০২৪লৈ)

২১ নৱেম্বৰ : আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বিনিয়োগকাৰীক প্ৰতাৰণাৰ অভিযোগত ব্যৱসায়ী গৌতম আদানিৰ বিৰুদ্ধে মাৰ্কিন আদালতে গ্ৰেপ্তাৰী পৰোৱানা জাৰি কৰে।

২২ নৱেম্বৰ : ভাৰতীয় আৰ্মীৰ চীফ জেনেৰেল উপেন্দ্ৰ দ্বিবেদীক নেপালৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ৰামচন্দ্ৰ পাওডেলে দেশখনৰ সৰ্বোচ্চ সামৰিক সন্মান প্ৰদান কৰে।

২৩ নৱেম্বৰ : গুৰু নানকৰ ৫৫৫ সংখ্যক জন্ম জয়ন্তী উপলক্ষে পাকিস্তান চৰকাৰে বিশেষ স্মাৰক মুদ্ৰা প্ৰকাশ কৰে।

২৪ নৱেম্বৰ : প্ৰাক্তন আৰক্ষী সঞ্চালক প্ৰধান নিশিনাথ চাংকাকতিৰ ৯০ বছৰ বয়সত দেহাৱসান ঘটে।

২৫ নৱেম্বৰ : বৈভৱ সূৰ্যবংশী মাত্ৰ ১৩ বছৰ বয়সত সৰ্বকনিষ্ঠ খেলুৱৈ হিচাপে আইপিএলৰ নিলামত ১.১০ কোটি টকাত বিক্ৰী হয়।

২৬ নৱেম্বৰ : সমগ্ৰ দেশজুৰি ভাৰতীয় সংবিধান গ্ৰহণৰ ৭৫ বছৰীয়া জয়ন্তী ধুমধামেৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়।

২৭ নৱেম্বৰ : ৪৩ সংখ্যক ইণ্ডিয়া ইণ্টাৰনেছনেল ট্ৰেড ফেয়াৰত (আইআইটিএফ) অসমে তৃতীয় শ্ৰেষ্ঠ দলৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে।

২৮ নৱেম্বৰ : গুজৰাটৰ বেটাৰ উৰভিল পেটেলে ছৈয়দ মুস্তাক আলী ট্ৰফীত মাত্ৰ ২৮টা বলত শতক অৰ্জন কৰি ইতিহাস ৰচনা কৰে।

৩০ নৱেম্বৰ : চন্দ্ৰপুৰৰ ২০০ বিঘা মাটিত ইছৰ'ৰ নেত্ৰ প্ৰকল্প স্থাপন কৰা হ'ব বুলি মুখ্যমন্ত্ৰী হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই ঘোষণা কৰে।

১ ডিচেম্বৰ : পিভি সিদ্ধু (মহিলা) আৰু লক্ষ্য সেনে (পুৰুষ) ছৈয়দ মোদী আন্তৰ্জাতিক বেডমিণ্টন প্ৰতিযোগিতাত চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰে।

৩ ডিচেম্বৰ : বছৰি ১০ লাখ বৰ্গকিল'মিটাৰ পৃথিৱীৰ ভূমি ক্ষয় হয় বুলি ৰাষ্ট্ৰসংঘই প্ৰকাশ লাভ কৰে।

৪ ডিচেম্বৰ : আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান মহোৎসৱত বড়োলেণ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ে জুবীৰ বিশেষ বঁটা লাভ কৰে।

৫ ডিচেম্বৰ : ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা সংস্থাই (ইছৰো) ইউৰোপীয় মহাকাশ এজেন্সিৰ এটা কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ 'প্ৰবা-৩' সফলভাৱে উৎক্ষেপণ কৰে।

৭ ডিচেম্বৰ : দেৱজিৎ শইকীয়া ভাৰতৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে আইচিচিলৈ নিৰ্বাচিত হয়।

১০ ডিচেম্বৰ : মহান উদ্যোগপতি ৰতন টাটাৰ মৃত্যুৰ পাছত মুম্বাই ৰেল ষ্টেছনত এজন চিত্ৰশিল্পীয়ে অংকন কৰা টাটাৰ এখন ছবিয়ে 'গুগলছ ইয়েৰ ইন চাৰ্চ-২০২৪'ত শীৰ্ষ স্থান দখল কৰে।

১১ ডিচেম্বৰ : ২০৩৪ চনৰ ফুটবল বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাৰ দায়িত্ব ছৌদি আৰবক অৰ্পণ কৰা হয়।

১২ ডিচেম্বৰ : ৪৪০ বিলিয়ন মাৰ্কিন ডলাৰ (প্ৰায় ৩৭ লাখ কোটি টকা) সম্পত্তিৰে টেছলাৰ মুৰব্বী এলন মাস্ক বিশ্বৰ সবাতোকৈ ধনাঢ্য ব্যক্তিত্ব পৰিণত হয়।

● দেশৰ কোনো মন্দিৰ-মছজিদ অথবা উপাসনাস্থলীত সমীক্ষা চলাব নোৱাৰিব বুলি উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ৰায় প্ৰদান কৰে।

১৩ ডিচেম্বৰ : বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত উপাচাৰ্য ড° মিহিৰকান্ত চৌধুৰীৰ ৭৭ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়।

১৪ ডিচেম্বৰ : ১৮ মহীয়া ডিএলএড ডিগ্ৰীক উচ্চতম ন্যায়ালয়ে বৈধ বুলি ঘোষণা কৰে।

১৫ ডিচেম্বৰ : বিশিষ্ট পৰিবেশ কৰ্মী মাধৱ ছেত্ৰীক ২০২৪ বৰ্ষৰ মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গৌৰৱ বঁটাৰ বাবে নিৰ্বাচিত কৰা হয়।

১৭ ডিচেম্বৰ : অৰুণাচলৰ জয়ৰামপুৰৰ লংভিৰ বনাঞ্চলত চুকাফাৰ আমোলৰ টাই ভাষাত লিখা শিলালিপি উদ্ধাৰ হয়।

১৮ ডিচেম্বৰ : দেশত ২১ খন ভুৱা বিশ্ববিদ্যালয় আছে বুলি কেন্দ্ৰীয় শিক্ষামন্ত্ৰী ধৰ্মেন্দ্ৰ প্ৰধানে লোকসভাত ঘোষণা কৰে।

১৯ ডিচেম্বৰ : মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই চাৰিদিনীয়া ভূটান ভ্ৰমণৰ সময়ত দেশখনৰ ১১৭ সংখ্যক ৰাষ্ট্ৰীয় দিৱসত অংশগ্ৰহণ কৰে আৰু ব্যৱসায়িক সন্মিলনত যোগদান কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

পঞ্চপ্ৰয়াগ

■ হাষিকেশ শৰ্মা

নৱম শ্ৰেণী

শংকুৰাজ কোঁৱৰ আৰু তন্ময় ক্ৰিপ্টনৰ কণ্ঠত আমি শুনিবলৈ পোৱা এটি জনপ্ৰিয় গীত হৈছে ‘অলকানন্দা’। এই ‘অলকানন্দা’ নামেৰে এখন নদী ভাৰতত আছে, যাৰ আৰম্ভণি বদ্বীনাথত আৰু অন্ত পৰিছে

উত্তৰকাশী জিলাৰ পৰা ওলোৱা এখন নদীত। ইয়াৰ বিষয়ে জানিবলৈ হ’লে আমি দুটা কথা মনত ৰখা দৰকাৰ। প্ৰথম কথাটো হ’ল, দুখন নদীৰ মিলন হোৱা ঠাইখিনিক বা সেই মিলনস্থলীক কোৱা হয় প্ৰয়াগ বুলি। দ্বিতীয়টো কথা হ’ল, দুখন নদীৰ মিলন হ’লে যিখন নদীৰ গভীৰতা বেছি সেই নদীখনৰ নামেই দুয়োখনৰ নাম হয়। আকৌ যদি দুয়োখনৰে গভীৰতা প্ৰায় সমান, তেতিয়া দুয়োখন নদীৰ এটা উমৈহতীয়া নাম ৰখা হয়।

ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা অনুসৰি অলকানন্দাৰ আৰম্ভণি হয় বদ্বীনাথত। বদ্বীনাথত থকা চন্তোপত হিমানীৰ (অৰ্থাৎ গ্লেচিয়াৰ) পৰা দুখন নদী বৈ আহে বেলেগ বেলেগ দিশেৰে। তাৰে এখন নদী ‘বিষ্ণুগংগা’ আৰু আনখন হ’ল ‘ঢলীগংগা’। এই দুখন নদীৰ এটা স্থানত মিলন হয়। এই মিলনভূমি অৰ্থাৎ প্ৰয়াগটোৰ নাম ‘বিষ্ণুপ্ৰয়াগ’। দুয়োখন নদীৰ গভীৰতা প্ৰায় সমান হোৱা বাবে এটা উমৈহতীয়া নাম ৰখা হয়। সেই নামটোৱেই হ’ল ‘অলকানন্দা’। বিষ্ণুপ্ৰয়াগৰ পৰা আগ বাঢ়ি অলকানন্দা ‘নন্দাকিনী’ নদীৰ লগত ‘নন্দপ্ৰয়াগ’ত লগ লাগে। নন্দাকিনীৰ গভীৰতা কম বাবে ই নন্দপ্ৰয়াগৰ পৰা আগলৈ অলকানন্দা নামেৰে আগ বাঢ়ে। অলকানন্দা আহি লগ লাগে পিণ্ডাৰ নদীৰ লগত। এই নদীৰ লগত লগ হোৱা প্ৰয়াগটো হ’ল কৰ্ণপ্ৰয়াগ। পিণ্ডাৰ নদীৰো গভীৰতা কম বাবে এইবাৰো অলকানন্দা নামেৰেই ই আগ বাঢ়ে। এইবাৰ অলকানন্দা লগ লাগে কেদাৰনাথৰ পৰা ওলোৱা ‘মন্দাকিনী’ নদীৰ সৈতে ‘ৰুদ্ৰপ্ৰয়াগ’ত।

মন্দাকিনীৰ গভীৰতা কম বাবে নদীখনে অলকানন্দা নামেৰেই মন্দাকিনীৰ পানীৰ সৈতে আগ বাঢ়ে। উত্তৰাখণ্ডৰ উত্তৰকাশী জিলাৰ পৰা ভাগীৰথী নামৰ এখন নদীয়ে ভিলাংগনা নামৰ আন এখন নদীৰ পানীলৈ বৈ আহে। এই নদীখন ‘দেৱপ্ৰয়াগ’ত অলকানন্দাৰ

সৈতে লগ লাগে। এই দুয়োখন নদীৰেই গভীৰতা সমান বাবে এটা উমৈহতীয়া নাম ৰখা হয় আৰু সেই নামটোৱে হ’ল ‘গংগা’। যাক হিন্দু ধৰ্মৰ লোকসকলে অতি পবিত্ৰ বুলি জ্ঞান কৰে। গংগাত গা ধুলে সকলো পাপ নাশ হয় বুলি এক জনবিশ্বাস হিন্দু ধৰ্মৰ লোকসকলৰ মাজত প্ৰচলিত।

গংগা নদীৰ সৃষ্টিৰ আঁৰত থকা প্ৰত্যেকটো প্ৰয়াগৰে এটা উল্লেখযোগ্য কথা আছে। সেইটো হ’ল যে প্ৰত্যেকটো প্ৰয়াগেই হ’ল ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ জীৱনৰ পাঁচটা স্তৰ। প্ৰথম প্ৰয়াগটো আছিল বিষ্ণুপ্ৰয়াগ। দ্বিতীয়টো প্ৰয়াগ হ’ল নন্দপ্ৰয়াগ। কৃষ্ণৰ জন্ম দেৱকীৰ গৰ্ভত হৈছিল যদিও পাছলৈ যশোদাৰ কোলাতহে ডাঙৰ-দীঘল হয়। তেতিয়া কৃষ্ণক নন্দ বুলি কোৱা বাবে এই প্ৰয়াগটোৰ নাম ৰখা হয় নন্দপ্ৰয়াগ। তৃতীয়টো প্ৰয়াগ আছিল কৰ্ণপ্ৰয়াগ। কৃষ্ণই কাণত বালি (অৰ্থাৎ কাণত পিন্ধা এবিধ অলংকাৰ) পিন্ধা বাবেই এই প্ৰয়াগৰ নাম কৰ্ণপ্ৰয়াগ ৰখা হয়। চতুৰ্থটো প্ৰয়াগ আছিল ৰুদ্ৰপ্ৰয়াগ। ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণই ডিঙিত ৰুদ্ৰাক্ষৰ মালা পিন্ধিছিল বাবে এই প্ৰয়াগটোৰ নাম ৰখা হয় ৰুদ্ৰপ্ৰয়াগ। শেষত কৃষ্ণই সম্পূৰ্ণ ৰূপ ধাৰণ কৰি দেৱতালৈ ৰূপান্তৰ হয় বাবে এই প্ৰয়াগ অৰ্থাৎ স্তৰটোৰ নাম ৰখা হয় দেৱপ্ৰয়াগ।

অৰ্থাৎ কৃষ্ণৰ পাঁচটা স্তৰৰ প্ৰতিটো কথা ক্ৰমান্বয়ে সজাই এই পাঁচটা প্ৰয়াগৰ নাম ৰখা হয়। এই পাঁচটা প্ৰয়াগক একেলগে ‘পঞ্চপ্ৰয়াগ’ বুলি কোৱা হয়। ❖

চন্দ্ৰগ্রহণ

■ বাস্তৱ দাস

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

মানুহৰ ভিৰটো ক্ৰমাৎ ঘন হ'বলৈ ধৰিলে।

—কি হ'ল অ'? কেনেকৈ হ'ল?

—ল'ৰাটো স্কুললৈ গৈ আছিল। বাস্তৱ পাৰ হওঁতে
ছুইফট ডিজায়াৰ এখনে খুন্দিয়াই থৈ গ'ল।

—গাড়ীখন?

—নৰ'ল। পলাল।

—ঘৰৰ মানুহে গম পায় নে নাপায়?

—পায়, পায়। সৌজন দেউতাক। ল'ৰাটোক যে
কোলাত লৈ আছে মানুহজন, তেৱেঁই দেউতাক।

—ইচ্, ইচ্। বৰকৈ কান্দিছে, ল'ৰাটোৱে বেছিকৈ
দুখ পাইছে যেন পাইছোঁ।

—ভৰিত দুখ পাইছে। আঁঠুত বেছিকৈ জখম হৈছে,
ঈশ্বৰৰ কৃপাত মূৰত একো নহ'ল। নহ'লে...

—এক্সিডেণ্টৰ সময়ত দেউতাকো লগত আছিল
নেকি?

—নাছিল। আমি কেইজনমানে ল'ৰাটোক ধৰি-
মেলি মহেশ্বৰ দোকানলৈ লৈ আহিলোঁ। মূৰত পানী
দিিলোঁ। আঁঠুত গামোচাৰে বান্ধ এটা দিলোঁ। কোনোবাই
ফোন কৰি জনোৱাত পাঁচ মিনিটমানৰ পাছতেই দেউতাক
আহি পালে।

—হেৰি নহয়। ১০৮ক খবৰ দিয়া হ'ল নে নাই?

—হৈছে। কিন্তু অহাহে নাই এতিয়াও।

—আকৌ এবাৰ ফোন কৰি চোৱা হ'লে ভাল
আছিল নেকি?

—এতিয়ালৈকে দুবাৰ কৰা হ'ল। আহি পাবই আৰু
চাগে'।

—হ'লেও ইমান দেৰি কৰিব লাগেনে?

আৰু দুই-এজনমানে ক'বলৈ ধৰিলে, “এই কাৰণেই
চৰকাৰী ছাৰ্ভিচৰ ওপৰত ভৰসা কৰিব নালাগে। জৰুৰী
সময়ত যদি আহিয়েই নাপায়, পাছত আহি কি লাভ?
হোৱাতকৈ নোহোৱাই ভাল।”

—হয়, হয়। প্ৰাইভেট গাড়ীৰে নিয়া হ'লে এতিয়া
চাগে' হাস্পতালেই পালেগোহেঁতেন।

—আচলতে ড্ৰাইভাৰবোৰ মতলবী বুজিছে।
কোনোবাই যে জীৱন-মৰণৰ লগত যুঁজি আছে, সেই
কথা সিহঁতে নাভাবে। ডিউটি কৰিব লাগে কাৰণে কৰে
আৰু মাহৰ মূৰত দৰমহাকেইটা পালেই হ'ল।

পৰিবেশটো ক্ৰমাৎ ছলস্থূলীয়া হৈ পৰিল।
তেনেতে এম্বুলেঞ্চখন আহি পালে। ড্ৰাইভাৰক আজি
এসেকা দিম বুলি ভিৰটোৰ মাজৰ পৰা ডেকাকেইজন
আগ বাঢ়ি গৈছিল। পাছে দুৰ্ঘটনা হোৱা ল'ৰাটোৰ
দেউতাকে পৰিস্থিতি উত্তেজনাৰ হ'বলৈ নিদিলে।
এজনে ড্ৰাইভাৰৰ কলাৰত ধৰিছিলেই। পাছে
দেউতাকজনে কোৱাৰ বাবে ডেকাকেইজন শান্ত হ'ল।
ল'ৰাটোক ততাতৈয়াকৈ এম্বুলেঞ্চত উঠাই হাস্পতাললৈ
লৈ যোৱা হ'ল।

ল'ৰাটোক তৎকালীন শাখাত ভৰ্তি কৰোৱাৰ পাছত
দেউতাকজন এম্বুলেঞ্চ চলোৱা ড্ৰাইভাৰজনক লগ
ধৰিবলৈ গ'ল—তাক কৰ্তব্যনিষ্ঠা আৰু মানৱীয়
মূল্যবোধৰ বিষয়ে দুআষাৰ ক'বলৈ। মানুহৰ জীৱনক লৈ
হেতালি খেলাটো যে ভাল কথা নহয়, সেই কথা
উপলব্ধি কৰাবলৈ। কিন্তু তেওঁ গৈ দেখিলে যে
এম্বুলেঞ্চখনৰ ড্ৰাইভাৰৰ ছিটত আন এজন ল'ৰাহে বহি
আছে। আগৰ ড্ৰাইভাৰজন ক'লে গ'ল বুলি সোধাত
নতুন ল'ৰাজনে ক'বলৈ ধৰিলে, “শইকীয়াদা ঘৰলৈ
গ'ল। তেওঁৰ মাক ঢুকাইছে, সেয়ে ঘৰৰ পৰা ফোনৰ
উপৰি ফোন আহি আছিল।”

—কেতিয়া ঢুকাল?

—আজি বাতিপুৱা। আঠমান বজাত। শইকীয়াদা
ইয়ালৈ অহাৰ বাবে নীতি-নিয়মখিনি কৰিব পৰা নাই।

—মাক ঢুকাইছে যদি ডিউটিলৈ কিয় আহিছে?
বেলেগ কাৰোবাক পঠাব লাগিছিল।

—মাক ঢুকোৱাৰ সময়ত শইকীয়াদা

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

হাস্পাতালতেই আছিল। আগে-পিছে শইকীয়াদা কিবা কাৰণত ডিউটিলৈ যাব নোৱাৰিলে মই যাওঁ। কিন্তু আজি মই ফ্ৰী নাছিলোঁ। সেই কাৰণে তেৱেঁই আহিব লগা হ'ল। হাস্পাতালৰ ষ্টাফে যেতিয়া বেলেগ ড্ৰাইভাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিম বুলি কৈছিল, তেতিয়া হেনো শইকীয়াদাই কৈছিল,

“বেলেগ ড্ৰাইভাৰ আহি পোৱা মানে বহুত দেৰি হ'ব। গতিকে ময়েই যাওঁ। মোৰ মাতো মৰি গ'ল। হাজাৰ চেপ্তা কৰিলেও মাক ঘূৰাই আনিব নোৱাৰোঁ, কিন্তু মই যদি বিচাৰোঁ, আন এটা জীৱন বচাব পাৰিম...।” দেউতাকজন একে ঠাইতে বহুপৰ নীৰৱ হৈ ৰ'ল। ❖

মা আৰু মৰম

■ হৰ্ষিতা শৰ্মা

পঞ্চম শ্ৰেণী

বামপুৰ নামৰ এখন গাঁৱত বাম আৰু গোপাল নামৰ দুজন বন্ধু আছিল। বামৰ জন্ম হৈছিল এটা ধনী পৰিয়ালত আৰু গোপালৰ জন্ম হৈছিল এটা দুখীয়া পৰিয়ালত। গোপালে কিন্তু বামৰ ঘৰত থাকিহে ভাল পায় আৰু বামৰ মাকে কৰিবলৈ দিয়া কামবোৰ কৰে। বামৰ মাকে গোপালক চাহ আৰু বিস্কুট খাবলৈ দিয়ে। কিন্তু গোপালে নিজৰ ঘৰত একো কাম নকৰে, সেই কাৰণে মাকে তাক সদায়

গালি পাৰে। এদিন মাকে তাৰ দেউতাকক পথাৰত ভাত দি আহিবলৈ কৈছিল, কিন্তু সি মাকৰ কথা নুশুনিলে। সেই লৈ মাকে তাক বেয়াকৈ গালি পাৰিলে। তাৰ পাছত সি নিজৰ কোঠালৈ গৈ সোমাই থাকিল। গোপালৰ এজনী ভনীয়েকো আছিল। তাইৰ নাম অঞ্জলি। তাই এই কাজিয়াবোৰ দেখি প্ৰায়েই কান্দে। নিজৰ কোঠাটোত গোপালে ভাবি আছিল যে এই ঘৰখনত কোনেও তাক শাস্তিৰে থাকিবলৈ নিদিয়। সি ভাবিলে, মোৰ মা বহুত বেয়া, এগৰাকী ভাল মা বিচাৰি উলিয়াব লাগিব। সি ৰাতিপুৱা ঘৰৰ মানুহে সাৰ পোৱাৰ আগতেই ঘৰ এৰি গুচি গ'ল। ৰাতিপুৱা মাকে তাক কোঠাটোত নেদেখি ছলস্থল লগালে। গাঁৱৰ সকলোৱে তাক বিচাৰিলে, কিন্তু

তাক বিচাৰি নাপালে। তাৰ ঘৰৰ সকলোৱে কান্দিবলৈ ধৰিলে। বহুদূৰ বাট যোৱাৰ পাছত তাৰ মাকলৈ মনত পৰিল। মাকে তাক মৰম কৰাৰ কথা মনত পৰিল। ৰাস্তাতে থিয় হৈ সি মা মা বুলি চিঞৰি চিঞৰি কান্দিবলৈ ধৰিলে। সকলোৱে তাক মানসিকভাৱে বিকাৰগ্ৰস্ত বুলি ভাবিলে। কেইটামান ল'ৰা-ছোৱালীয়ে তাৰ গালৈ শিল দলিয়াবলৈ ধৰিলে। সি বহু ঠাইত আঘাত পালে। সিফালে তাৰ ঘৰৰ

মানুহে ৰাতিপুৱাৰে পৰা একো নোখোৱাকৈ কান্দি আছে। গাঁৱৰ মানুহে তেওঁলোকক সান্ত্বনা দি আছে; আনফালে সি মা মা বুলি চিঞৰি থাকিল। সি তেতিয়াহে অনুভৱ কৰিলে যে তাক জন্ম দিয়া মাকগৰাকীতকৈ এই পৃথিৱীখনত কোনো মাক ভাল নহয়। সি সেয়া ভাবি নিজৰ ঘৰলৈ উভতি আহিল। মাকে তাক দেখাৰ লগে লগে সাবটি ধৰিলে আৰু কান্দি কান্দি ক'বলৈ ধৰিলে, “তই আমাক সকলোকে এৰি কিয় গৈছিলি?” সি একো নক'লে। মাকে ক'লে, “তই ৰাতিপুৱাৰে পৰা একো খোৱা নাই। কিবা এটা খাই লহি আহ।” মাকৰ পিছে পিছে সি ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল। ❖

অৰণ্য মানৱ যাদৱ পায়েং

■ জিৎ কাশ্যপ

সপ্তম শ্ৰেণী

যোৰহাট জিলাৰ ককিলামুখৰ ওচৰৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চাপৰিত কেইবা দশক জুৰি গছপুলি ৰোপণ কৰি এক সংৰক্ষিত বনাঞ্চল গঢ়ি তোলা হৈছে। ইয়াৰ আঁৰৰ ব্যক্তিগৰাকী হৈছে পদ্মশ্ৰী বাঁটাৰে সন্মানিত তথা বিশ্বত ‘অৰণ্য মানৱ’ নামে খ্যাত যাদৱ পায়েং। তেওঁৰ উপনাম মুলাই।

৫৫০ হেক্টৰ অঞ্চল জুৰি অৰণ্যখন তেওঁৰ সন্মানাৰ্থে ‘মুলাই কাঠনি’ নামেৰে নামকৰণ কৰা হৈছে। তেওঁ এই অৰণ্যতে এটা ঘৰ সাজি পত্নী বিনীতা পায়েং, দুজন পুত্ৰ আৰু এগৰাকী কন্যাৰ সৈতে বাস কৰে। তেওঁ এই পৰ্য্যন্ত ৪ কোটিৰো অধিক গছপুলি ৰোপণ কৰিছে। ১৯৮০ চনত তেওঁ অৰণ্য সৃষ্টিৰ অভিযান আৰম্ভ কৰিছিল। আজি এই বনাঞ্চলত কেইবাটাও টেকীয়াপতীয়া বাঘ, শতাধিক হৰিণা পহু, বন গাহৰিকে আদি কৰি বহুতো জন্তু তথা চৰাই-চিৰিকটি বাস কৰে। ইয়াৰ উপৰি বহু উদ্ভিদ, যেনে—অৰ্জুন, কৰৈ, শিমলু, এজাৰ, গমাৰি, সোণাৰু, চেগুন আদি উদ্ভিদেৰে তেওঁৰ অৰণ্য ভৰপূৰ।

১৯৮০ চনত গোলাঘাট জিলাৰ বন বিভাগে ককিলামুখৰ পৰা ৫ কিমি. ওঁনামুখ চাপৰিৰ ২০০ হেক্টৰ অঞ্চলত বৃক্ষ ৰোপণৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছিল। ৫ বছৰত সম্পূৰ্ণ হ’বলগীয়া এই প্ৰকল্পত যাদৱ পায়েং আছিল এজন কৰ্মী। প্ৰকল্প শেষ হোৱাৰ পাছত আনবোৰ কৰ্মী গুচি গ’লেও মুলায়ে গছ ৰোৱা আৰু সেইবোৰৰ চোৱা-চিতাৰ কাম এৰি দিয়া নাছিল। যাৰ বাবে আমি বৰ্তমান ‘মুলাই কাঠনি’ নামৰ বনাঞ্চলখন পাবলৈ সক্ষম হৈছোঁ।

২০১২ চনৰ ২২ এপ্ৰিলত ধৰিত্ৰী দিৱসৰ দিনা জৱাহৰলাল নেহৰু বিশ্ববিদ্যালয়ে তেওঁক ‘ভাৰতৰ অৰণ্য মানৱ’ উপাধি প্ৰদান কৰে। সেই বৰ্ষতে উইলিয়াম ডগলাছ মেক্ মাষ্টাৰ নামৰ এজন কানাডিয়ান ফটোগ্ৰাফাৰে তেওঁৰ জীৱনৰ আধাৰত নিৰ্মাণ কৰিছিল এখন তথ্যচিত্ৰ ‘দ্য ফৰেষ্ট মেন’। ২০১৩ চনত সেই

তথ্যচিত্ৰখনে কাঁ চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱত শ্ৰেষ্ঠ তথ্যচিত্ৰৰ সন্মান লাভ কৰে। ২০১৫ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে তেওঁক সন্মানীয় ডক্টৰেট ডিগ্ৰী প্ৰদান কৰে। ২০১৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহত তেওঁক পদ্মশ্ৰী বাঁটাৰে সন্মানিত কৰা হয়। ২০২০ চনত যাদৱ পায়েংক ১২৮ সংখ্যক

‘কমনৱেলথ পইণ্টছ অৱ লাইট এৱাৰ্ড’ বাঁটাৰ বাবে নিৰ্বাচিত কৰা হয়। পৰিবেশ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আগ বঢ়োৱা স্বেচ্ছামূলক অৱদানৰ বাবে ৰাণী এলিজাবেথে তেওঁক এই স্বীকৃতি প্ৰদান কৰে। ২০২০ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত যাদৱ পায়েঙে মেক্সিকোৰ ‘আজটেকো’ নামৰ বেচৰকাৰী সংস্থা এটাৰ সৈতে এখন বিশেষ চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰে। এই চুক্তি অনুসৰি পায়েঙৰ সহযোগিতাত উত্তৰ আমেৰিকাৰ মেক্সিকো দেশৰ ৮ লাখ হেক্টৰ ভূমিত ৭০ লাখ গছপুলি ৰোৱাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। ২০২১ চনত যাদৱ পায়েংক মেক্সিকো চৰকাৰে ১০ বছৰৰ বাবে ভিছা প্ৰদান কৰে। আমেৰিকাতো ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ পাঠ্যক্ৰমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে যাদৱ পায়েঙৰ জীৱন কাহিনী। অৰণ্য মানৱ যাদৱ পায়েং এতিয়া সকলোৰে অতি চিনাকি নাম। ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহত যাদৱ পায়েঙৰ জীৱন আধাৰিত এখনি ইংৰাজী ভাষাৰ গ্ৰন্থ ‘The Boy Who Grew a Forest : The True Story of Jadav Payeng’এ কেইবাটাও পুৰস্কাৰ অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। যাৰ ভিতৰত ফ্ল’ৰিডা ষ্টেট বুক বাঁটা, গ্ৰীন আৰ্থ বুক বাঁটা আদি উল্লেখযোগ্য। গ্ৰন্থখন ৰচনা কৰিছিল কেইলা হেৰেণ (Kayla Harren) আৰু ছ’ফিয়া গ’ল্‌জে (Sophia Gholz)।

এইগৰাকী অসম সন্তান যাদৱ পায়েংক লৈ গৌৰৱবোধ কৰে প্ৰতিগৰাকী অসমীয়াই। সমগ্ৰ বিশ্বৰ বাবে যাদৱ পায়েং আৰু মুলাই কাঠনি হ’ল এক উৎকৃষ্ট উদাহৰণ। ❖

নতুন বছৰক লৈ একলম

■ নিষ্ঠা বৰগোহাঁই

অষ্টম শ্ৰেণী

Although no one can go back and make a brand new start, anyone can start from now and make a brand new ending.—Carl Bard

নতুন বছৰ বা 'New year' বুলিলেই আমাৰ মনত লহৰ তুলি যায় এক নতুন আশা, উদ্যম, প্রতিশ্ৰুতিৰ বৰ্ণিল ভাবনাই; যেন নতুন বছৰ মানেই এক নতুন জীৱনৰো পাতনি। পাছে চাবলৈ গ'লে মানুহৰ চমু জীৱনকালত প্রতিটো দিন বা বছৰেই এক গতানুগতিক প্ৰক্ৰিয়াৰ পুনৰাবৃত্তিয়েই নহয় জানো? তথাপি জীৱনৰ প্রতিটো ক্ষণ উদ্‌যাপন কৰিব পৰা জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানুহে এই সময়খিনিকেই অৰ্থবহু আৰু গতিশীল কৰি তুলিবলৈ সময়ক দিন-বাৰ-মাহ-বছৰৰ সূচকেৰে কেলেণ্ডাৰত বান্ধি, অতীতৰ ভেটিত বৰ্তমানক সজাই-পৰাই ভৱিষ্যতৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী নতুন বছৰটোকেই পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলো ঠাইতে নৱবৰ্ষৰ স্বীকৃতি দি উদ্‌যাপন কৰা দেখা যায়। বৰদিনৰ পাছতেই নতুন বছৰক আদৰাৰ অপাৰ উছাহে ল'ৰাৰ পৰা বুঢ়ালৈকে সকলোকে চুই যায়। পুৰণি বছৰটো হাতৰ ফাঁকেৰে সৰকি যোৱাৰ আগেয়ে অথবা নতুন বছৰৰ আৰম্ভণিৰ দিনকেইটাত বহুতে আত্মীয়-কুটুম, বন্ধু বা ভাল লগা মানুহৰ লগত বনভোজ বা প্ৰীতিভোজ খাই স্মৃতিমধুৰ ক্ষণবোৰ সামৰি লয়; অৱসাদবোৰ জাৰি-জোকৰি এক কৰ্মময় আৰু সফল জীৱনৰ বাবে নতুন বছৰত পণ লয়।

অৱশ্যে নৱবৰ্ষক আদৰাৰ উলাহ অতুৎসাহলৈ পৰিবৰ্তিত হৈ ঘটিব নলগা ঘটনাও ঘটা দেখা যায়। তাৰ মাজতে যেন উছৰমুখিতাৰ ধামধুমীয়াত নতুন বছৰৰ প্ৰকৃত তাৎপৰ্য্যও হেৰাই যায়। মানুহ হিচাপে সেয়েহে আমাৰ সকলোৰে জীৱন উদ্‌যাপনৰ এক উদ্দেশ্য আৰু কৰ্মসূচী থকাটো নিতান্তই আৱশ্যকীয়। আমাৰ পূৰ্বজসকলে প্ৰজন্মক্ৰমে শ্ৰেষ্ঠতৰ হ'বলৈ কৰা অহোপুৰুষাৰ্থ আৰু কৰ্মৰ ফলশ্ৰুতিত মানৱ সভ্যতাই বিকাশৰ এই পৰ্য্যায়ত অৱস্থান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। বিকাশৰ এই ধাৰা অব্যাহত ৰখাটো আমাৰ জীৱনৰ

উদ্দেশ্যত অন্তৰ্নিহিত কৰিব পাৰিলেহে আমি মানুহ হোৱাৰ গৌৰৱ আৰ্জিব পাৰিম।

নৱবৰ্ষৰ আগমনৰ লগে লগে পুৰণি বুলি বিদায় দিবলৈ লোৱা সময়খিনিয়েও আমাক দি থৈ যায় তিতা-মিঠা বহু স্মৃতি আৰু অভিজ্ঞতা; প্ৰদান কৰে আত্মবিশ্লেষণৰ এক সুযোগ। এইখিনিতে ছাৰ টমাছ আলভা এডিছনৰ বৈদ্যুতিক বাল্বৰ কাহিনীটো মনত পৰে। হাজাৰবাৰৰ বিফলতাৰ পাছত যেতিয়া এডিছনে অৱশেষত বাল্বটো জ্বলাবলৈ সক্ষম হৈছিল, তেতিয়া তেওঁ কৈছিল, “মই বাল্বটো জ্বলাবলৈ দহ হাজাৰবাৰ বিফল হোৱা নাই, বৰঞ্চ বাল্বটো জ্বলোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কাম নিদিয়া দহ হাজাৰটা উপায়হে আৱিষ্কাৰ কৰিছোঁ।”

কোনো লক্ষ্য স্থিৰ কৰি তাত উপনীত হ'বলৈ কৰা যত্ন তথা যাত্ৰাপথৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ নেওচি যাবলৈ চলোৱা সংগ্ৰামখিনিতেই দৰাচলতে লুকাই থাকে জীৱনৰ প্ৰকৃত সৌন্দৰ্য্য। এই নতুন বছৰটোৰ আৰম্ভণিতে আমি বিগত সময়ছোৱাৰ খতিয়ান লৈ সেই অভিজ্ঞতাক সাৰথি কৰি নৱবৰ্ষৰ পৰিকল্পনা ৰচিব পাৰোঁ, যিয়ে আমাক জীৱনৰ যাত্ৰাপথত থকা এই প্ৰত্যাহ্বানবোৰৰ বাবে সাজু কৰি তুলিব পাৰে। গতিকে নতুন বছৰৰ উৎসাহখিনি জাকজমকতাৰে উদ্‌যাপন কৰাৰ সলনি নতুন চিন্তা, কৰ্মসূচী আৰু মানৱীয় চৰিত্ৰসমূহৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে সংকল্প ল'লে সিয়ে হ'ব নৱবৰ্ষৰ শুভ আৰু সাৰ্থক আৰম্ভণি। শেষত, উদ্ধৃতি দিব খুজিছোঁ সুধাকৰ্ণৰ এটি বিখ্যাত গীতৰ এটি শাৰীৰ—

“এটি এটি ক্ষণ যেন মুকুতাৰে ধন

এনেয়ে হেৰুৱালে নাহে উভতি।

কঁহুৱা বন মোৰ অশান্ত মন...” ❖

বিদ্যা

■ ভায়লিনা ডেকা

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

আন্ধাৰত যেনেদৰে   পোহৰ নহ'লে
কৰিব নোৱাৰি কাম,
বাল্যকালতে   পঢ়া-শুনা নকৰিলে
নষ্ট হ'ব আমাৰ নাম।
শিক্ষাই দিয়ে   অতি মৰমৰ
শুৱনি জীৱন,
অশিক্ষাই দিয়ে   অকালতে
অধঃপতনৰ লক্ষণ।
বিদ্বান লোকক   সকলো লোকে
মান-সন্মান কৰে,
স্বভাৱ-চৰিত্ৰ   ভাল হ'লেহে
সকলোৰে প্ৰিয় হ'ব পাৰে। ❖

ভোগালী বিহু

■ অভিশ্ৰী তামুলী

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

পুহৰ শেষত মাঘৰ মাহত
আহিব বিহু ভোগালী,
নতুন কাপোৰ পাম, ফুৰিবলৈ যাম
মন হৈছে মোৰ বঙালী।
মায়ে বনাব লাডু-পিঠা
আইতাই বনাব জলপান,
পিতায়ে আনিব দৈ-চিৰা-গুড়
সকলোৱে মিলি খাম।
গাঁৱৰে ঘৰত উৰুকাৰ ৰাতি
সকলোৱে ভোজ-ভাত খাম
বিহুৰ দিনা পুৱা গা ধুই উঠি
মেজি জ্বলাবলৈ যাম। ❖

অৱসন্ন অন্তঃকৰণ

■ নিশিতা ডেকা

নৱম শ্ৰেণী

পৰিশ্ৰান্ত নয়নযুৱিয়ে মাগিছে মাথোঁ
খস্তেকীয়া বিশ্ৰাম,
উচ্চ আকাংক্ষিত চকুৰে বাগৰা
লোতক হ'ব জানো
অগণন প্ৰশ্নৰ সমিধান...।
উত্তৰ জানিও জিজ্ঞাসাৰ
পম খেদি ফুৰা বিলোল
মনে সৃষ্টি কৰিছে এক প্ৰহেলিকা,
যি প্ৰহেলিকাৰ বেছৰ ভিতৰত
থকা উপালম্ব ধ্বনিয়ে ভাঙিছে মোৰ তদ্ৰা।
প্ৰিয়ৰ পৰ হৈ উত্তাল হৃদয়
আজি তৰংগবিহীন,
পৰাজয়ৰ বাস্তৱতা স্বীকাৰ কৰিব
নুখুজি প্ৰতিভাসিক
হৃদয়ৰ ক্ষোভ উশাহত বিলীন... ❖

পথৰুঘাটৰ ৰণ

■ নৱনীতা কলিতা

পথৰুঘাটৰ ৰণৰ স্মাৰক

‘বগা বঙাল’ক খেদি স্বাধীন হোৱাৰ মানসেৰে আত্মবলিদান দিয়া অলেখ বীৰ ছহিদৰ গাথা লিপিবদ্ধ হৈ আছে পৰাধীন ভাৰতৰ ইতিহাসত। এই গাথাই দাঙি ধৰিছে দেশবাসীৰ অদম্য সাহস, ত্যাগ আৰু বীৰত্বৰ অপূৰ্ব নিদৰ্শন। দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত সময়ে সময়ে বৃটিছ বাহিনীৰ অত্যাচাৰ-শোষণ-নিপীড়নৰ বিৰুদ্ধে অসীম বীৰত্বেৰে প্ৰতিবাদ কৰিছিল দেশৰ জনসাধাৰণে। এনে এক বীৰত্বৰ গাথা হৈছে—‘পথৰুঘাটৰ ৰণ’।

১৮৬১ চনৰ ফুলগুৰিত বৃটিছ চিপাহীবোৰে কৰা অমানুষিক অত্যাচাৰ-উৎপীড়নৰ পৰবৰ্তী সময়ত বৃটিছ চৰকাৰে অসমৰ ৰাইজৰ মনত ভয় সোমাই পুনৰ প্ৰতিবাদ কৰাৰ সাহস নহ’ব বুলি আশা কৰিছিল। কিন্তু বৃটিছৰ শোষণকাৰী নীতিৰ পৰিণতিত ৰাইজৰ মনত জ্বলি উঠা বিদ্ৰোহৰ জুইকুৰা নিৰ্বাপিত নহ’ল। বৃটিছ চৰকাৰে অসমৰ কৃষকৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ ওপৰত অকণো গুৰুত্ব নিদি মূলতঃ ৰাজহ আদায়তহে গুৰুত্ব দিলে। ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়ি আহিবলৈ ধৰে ৰাইজমেলৰ সংখ্যা। কাৰণ অসমৰ ৰাইজে একত্ৰিত হৈ বৃটিছ চৰকাৰৰ দমনকাৰী নীতিৰ বিৰুদ্ধে মাত মতিবলৈ সাহস পাইছিল কেৱল এই

ৰাইজমেলবোৰৰ জৰিয়তেই। এই ৰাইজমেলত সমাজৰ প্ৰতিজন মানুহে জাতি-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে নিজৰ নিজৰ মত পোষণ কৰিব পাৰিছিল। ক্ৰমান্বয়ে ৰাইজমেলবোৰত সামাজিক কথাবোৰৰ লগতে কৃষকৰ অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক সমস্যাবোৰৰো আলোচনা কৰা হৈছিল।

সহজ-সৰল দৰিদ্ৰ কৃষকসকলৰ সকলো সা-সুবিধা কাঢ়ি নি বৃটিছ প্ৰশাসনে ক্ৰমান্বয়ে অৰ্থনৈতিক শোষণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। কৃষকসকলৰ কৃষিৰ ওপৰত স্বাধীনতা নোহোৱা

হৈ আহিবলৈ ধৰে আৰু অত্যধিক অযুক্তিকৰ কৰৰ বোজাত কৃষকসকল জুৰুলা হৈ পৰে। উল্লেখযোগ্য যে বৃটিছ চৰকাৰক ১৮৪১ চনৰ পৰা বস্তি মাটি, ৰূপিত মাটি আৰু ফৰিঙতি মাটিৰ খাজনাও দিবলগীয়া হৈছিল। আকৌ ১৮৬৭ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত অসমৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ বাহিৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ বাকী আটাইবোৰ জিলাতে মাটিৰ খাজনা দুগুণ বৃদ্ধি কৰা হৈছিল। এইদৰে বৰ্ধিত খাজনাৰ হেঁচাত পৰি লখিমপুৰৰ কৃষক ৰাইজে নিজৰ ভেটিৰ মাটিও এৰি দি এই নীতিৰ প্ৰতিবাদ জনাইছিল। কিন্তু বৃটিছ চৰকাৰে কৃষকৰ দুৰ্দশাৰ প্ৰতি অকণো ভ্ৰূক্ষেপ নকৰি ঠায়ে ঠায়ে ৰাইজমেলবোৰ অত্যন্ত কঠোৰভাৱে দমন কৰি যাবলৈ ধৰিলে। ফলত জুৰুলা কৃষক ৰাইজে নামঘৰ, মহজিদবোৰত সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰিবলৈ লৈছিল।

১৮৬৭ চনত ভূমিৰ খাজনা বৃদ্ধিৰ পাছত ১৮৮৬ চনত বৃটিছ চৰকাৰে ভূতৰ ওপৰত দানহ পৰাদি আন এটি মাৰাত্মক ৰাজহ নীতি প্ৰৱৰ্তন কৰে। এই নতুন নীতি অনুসাৰে প্ৰতি দহ বছৰৰ মূৰে মূৰে ভূমিৰ খাজনা দুগুণকৈ বঢ়োৱা হ’ব বুলি ঘোষণা কৰা হয় আৰু ১৮৯৩

ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰাম

চনৰ ২৩ ডিচেম্বৰ তাৰিখে এই ৰাজহ নীতি চূড়ান্ত কৰা হয়। লগে লগে কৃষক ৰাইজৰ মাজত আলোড়নৰ সৃষ্টি হ'ল। সঘনাই বৰ্ধিত খাজনাৰ ভৰ দুখীয়া কৃষকে সহিব নোৱাৰা হৈ কৃষকসকল বিদ্রোহী হৈ উঠে। ক্ৰমান্বয়ে ৰাইজমেলৰ সংখ্যা বাঢ়ি আহিল আৰু শেষত বৃটিছক কোনো ধৰণৰ খাজনা নিদিয়াৰ সংকল্প লোৱা হ'ল। প্ৰয়োজনত বৃটিছ বাহিনীৰ বিৰুদ্ধে বিদ্রোহ ঘোষণা কৰিবলৈও সাজু হ'ল নিপীড়িত কৃষক ৰাইজ।

এই কৃষক বিদ্রোহৰ জুইকুৰা প্ৰথমে জ্বলিছিল ১৮৯৪ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ ১০ তাৰিখে ৰঙিয়াত। তাৰ পাছত বৰপেটা, নলবাৰী, বৰভাগ, বজালী, বৰমা আদি বহুতো ঠাইত কৃষক ৰাইজে মিলি এই নীতিৰ প্ৰতিবাদ কৰে যদিও বৃটিছ বাহিনীয়ে অতি কৌশলেৰে বিদ্রোহীসকলক দমন কৰে।

এই বাতৰি অসমৰ চুকে-কোণে অতি সোনকালে বিয়পি পৰে। লগে লগে বিদ্রোহৰ জুইকুৰা বনজুইৰ দৰে নামনি অসমৰ সকলো ঠাইতে বিয়পি পৰাৰ সময়তে দৰং জিলাৰ কৃষক ৰাইজো এনে শোষণ নীতিক প্ৰত্যাহ্বান জনাবলৈ সাজু হয়। ১৮৯৪ চনৰ ২৮ জানুৱাৰী তাৰিখে কোনো উপযুক্ত নেতৃত্ব অবিহনে বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা কৃষকসকলে স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে আহি দৰং জিলাৰ ছিপাবাৰ অঞ্চলৰ 'পথৰুঘাট' নামৰ ঠাইখনত মিলিত হয়। সেইদিনা প্ৰায় ৪-৫ হাজাৰ লোক গোট খায়, ৰাইজমেল পাতে আৰু এক বিৰাট প্ৰতিবাদী সমদল গঠন হয়।

উপায়ুক্ত জেডি এণ্ডাৰছন আৰু মহকুমাধিপতি ৰেমিংটন আৰক্ষী বিষয়া জে আৰ ৰেৰিংটনসহ ১২ জন সশস্ত্ৰ চিপাহী লগত লৈ ৰাইজৰ অভিযোগ শুনিবলৈ পথৰুঘাটলৈ আহে যদিও তেওঁলোকে ৰাইজৰ কোনো আবেদনকেই গ্ৰহণ নকৰিলে। বৰঞ্চ 'ছকুম মতেই কাম হ'ব লাগিব' অৰ্থাৎ বৰ্ধিত হাৰত খাজনা দিবই লাগিব বোলাত ইংৰাজৰ লগত কৃষকসকলৰ তুমুল বাক-বিতণ্ডাৰ সৃষ্টি হয়। ক্ৰমে পৰিস্থিতি উত্তেজিত হৈ পৰে আৰু পৰিস্থিতি নিয়ন্ত্ৰণৰ নামত আৰক্ষী অধীক্ষক ৰেৰিংটনৰ নিৰ্দেশ মৰ্মে উপস্থিত ৰাইজৰ ওপৰত

গুলীচালনা কৰা হয়। নিৰস্ত কৃষক ৰাইজেও লাঠী, টাঙোন, মাটিৰ চপৰা আদি দলিয়াই আক্ৰমণ প্ৰতিহত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল যদিও হঠাৎ হোৱা গুলীচালনাত টিকিব নোৱাৰি কৃষক ৰাইজ ছেদেলি-ভেদেলি হৈ পৰে। এই গুলীচালনাত ১৪০ গৰাকী কৃষক খিতাতে নিহত হয় আৰু প্ৰায় ১৫০ জন কৃষক আহত হয় যদিও চৰকাৰী তথ্য অনুযায়ী মাত্ৰ ১৫ জন কৃষকৰ মৃত্যু আৰু ৩৫ জন কৃষক আহত হোৱা বুলিহে প্ৰকাশ পায়। উল্লেখযোগ্য যে পথৰুঘাটৰ এই কৃষক বিদ্রোহত জাতি-ধৰ্ম-বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো সম্প্ৰদায়ৰ কৃষক ৰাইজে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। এই ঘটনাত দোমাছ শৰ্মা, বৰলিকিৰা শৰ্মা, প্ৰাণহৰি শৰ্মা, কাটা শ্বেখ, বলি শ্বেখ, বকুল কোচ, বাগৰু কোচ, শিশুৰাম দাস, ৰঙা শালৈ, সৰুৰূপ বেজ, গাঁওবুঢ়া তপধন ডেকাকে আদি কৰি আৰু বহুতো কৃষক ছহিদ হয়।

অসমীয়াৰ অদম্য সাহস, আত্মত্যাগ আৰু দেশপ্ৰেমৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰা এই পথৰুঘাটৰ ৰণত ছহিদ হোৱা কৃষকসকলৰ স্মৃতিত প্ৰতি বছৰে ২৮ জানুৱাৰীৰ দিনটো কৃষক ছহিদ দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়। এই বিদ্রোহ আছিল স্বাধীনতাকামী কৃষকৰ ৰজাঘৰৰ অন্যায়, দুৰ্নীতি আৰু শোষণ নীতিৰ বিৰুদ্ধে কৰা শিহৰণকাৰী সাহসিকতাৰ চানেকি। বৰ্ধিত খাজনাৰ প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ গৈ বৃটিছৰ গুলীত ছহিদ হৈছিল সাতকুৰি নিৰস্ত হিন্দু-মুছলমান কৃষক। এই বিদ্রোহৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী নৰোত্তম নামৰ এজন অনাথৰী ব্যক্তিয়ে বিদ্রোহৰ সমস্ত ঘটনাৱলী মুখে মুখে পদ্য আকাৰে ৰচনা কৰিছিল। পথৰুঘাটৰ ৰণৰ ৫৫ বছৰ পাছত ১৯৪৯ চনত 'পাথৰুঘাটৰ ৰণ' নামেৰে এই মুখে মুখে প্ৰচলিত কবিতাসমূহ গ্ৰন্থাকাৰে ছপা কৰি উলিওৱা হয়।

এই বিদ্রোহে ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামত এক নতুন মোৰ আনি দিয়ে। এই বিদ্রোহে বৃটিছৰ দমনকাৰী নীতি সহ্য নকৰি নিৰস্ত হ'লেও একগোট হৈ মাত মতিবলৈ শিকাইছিল দেশৰ জনতাক। 'পথৰুঘাটৰ ৰণ'ৰ এই ঐতিহাসিক প্ৰতিবাদে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ পৰবৰ্তী বিদ্রোহসমূহত বাৰুকৈয়ে প্ৰভাৱ পেলাইছিল। ❖

মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ

■ **ৰবীন্দ্র বৰ্মন**

- যদি GUWAHATI শব্দটো সংকেতত HVXBIBUJ বুলি লিখা হয়, তেন্তে SHILLONG শব্দটো সংকেতত কিদৰে লিখা হ'ব?
a) RGJSPTNP   b) TIJMMPOH   c) TIJKKSWH   d) TIJMMONG
- যদি PRONOUN শব্দটো সংকেতত SURQRXG বুলি লিখা হয়, তেন্তে BOOKLET শব্দটো কি বুলি লিখা হ'ব?
a) ERRNOHW   b) CPPLMFU   c) ANNJKDS   d) ERRMOGW
- যদি CERTAIN শব্দটো সংকেতত INRTACE বুলি লিখা হয়, তেন্তে DISTANCE শব্দটো সংকেতত কি বুলি লিখা হ'ব?
a) NCETADIS   b) EISTANCD   c) CESTANDI   d) CEDISTAW
- যদি PENCIL শব্দটো সংকেতত LBKZFI হিচাপে লিখা হয়, তেন্তে SCALE শব্দটো কি বুলি লিখা হ'ব?
a) UECNG   b) PZXIB   c) RBZKD   d) PZWIC
- যদি ROSEৰ সংকেত 6821, CHAIRৰ সংকেত 73456 আৰু PREACHৰ সংকেত 961473, তেন্তে SEARCHৰ সংকেত কি হ'ব?
a) 246173   b) 214673   c) 276413   d) 214763
- যদি TRIPLEৰ সংকেত 945683, RIFLEৰ সংকেত 45783, তেন্তে TREE শব্দটোৰ সংকেত কি হ'ব?
a) 9433   b) 9344   c) 8265   d) 8256
- যদি BREADয়ে 79416, AIRYয়ে 1392, YIELDয়ে 23456 বুজায়, তেন্তে DEADLYয়ে কি বুজাব?
a) 614652   b) 691624   c) 614562   d) 641652
- যদি COULDক লিখা হয় BNTKC হিচাপে আৰু MARGINক লিখা হয় LZQFHM হিচাপে, তেন্তে 'MOULDING'ক কি বুলি লিখা হ'ব?
a) LNTKCHMF   b) CNMFINTK   c) LNKTCHEMF   d) WITKHCMF

মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ

উত্তৰসমূহ

1. GUWAHATIৰ সংকেত HVXBIBUJ। মন কৰা যে, বৰ্ণমালাত Gৰ পৰবৰ্তী আখৰ H, Uৰ পৰবৰ্তী আখৰ V, Wৰ পৰবৰ্তী আখৰ X ইত্যাদি।
এই নিয়মমতে SHILLONGৰ সংকেত হ'ব TIJMMPOH।
2. PRONOUN শব্দটোৰ সংকেত SURGRXQ ইংৰাজী বৰ্ণমালাত Pৰ পিছৰ দুটা আখৰ বাদ দিলে S, Rৰ পিছৰ দুটা আখৰ বাদ দিলে U, Oৰ পিছৰ দুটা আখৰ বাদ দিলে R, Nৰ পিছৰ দুটা আখৰ বাদ দিলে Q পোৱা যায় ইত্যাদি।
এই নিয়মমতে BOOKLET শব্দটোৰ সংকেত হ'ব ERRNOHW।
3. CERTAIN শব্দটোৰ সংকেত INRTACE। CERTAINক INRTACEলৈ পৰিবৰ্তন কৰোঁতে প্ৰথম দুটা আখৰ CE শেষলৈ আৰু শেষৰ দুটা আখৰ IN প্ৰথমলৈ অনা হৈছে। মাজৰখিনি একেই আছে।
এই নিয়মমতে DISTANCE শব্দটোৰ সংকেত হ'ব CESTANDI।
4. উত্তৰ : b।
5. ROSEৰ সংকেত 6821, গতিকে $R = 6, O = 8, S = 2, E = 1$ ।
CHAIRৰ সংকেত 73456, গতিকে $C = 7, H = 3, A = 4, I = 5, R = 6$ ।
গতিকে SEARCHৰ সংকেত 214673।
6. TRIPLEৰ সংকেত 945683। গতিকে $T = 9, R = 4, I = 5, P = 6, L = 8, E = 3$ ।
RIFLEৰ সংকেত 45783। গতিকে $R = 4, I = 5, F = 7, L = 8, E = 3$ ।
TREEৰ সংকেত 9433।
7. BREADৰ সংকেত 79416।
 $B = 7, R = 9, E = 4, A = 1, D = 6$
AIRYৰ সংকেত 1392
 $A = 1, I = 3, R = 9, Y = 2$
YIELDৰ সংকেত 23456
 $Y = 2, I = 3, E = 4, L = 5, D = 6$
DEADLYৰ সংকেত হ'ব 641652
8. উত্তৰ : a। ❖

■ দীপাংকৰ কৌশিক

- ১। আমাৰ দেশৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত হিচাপে 'জন গণ মন' ক ১৯৫০ চনৰ ২৪ জানুৱাৰীত সংবিধান সভাই স্বীকৃতি দিছিল। প্ৰশ্ন হ'ল—কিমান সময়ৰ ভিতৰত এই গীতটো পৰিবেশন কৰা হয়?
- ২। সঞ্জয় মালহোত্ৰা। ৰাজস্থানৰ বিকানেৰত জন্মগ্ৰহণ কৰা এগৰাকী ব্যক্তি আইআইটি কানপুৰৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ। শেহতীয়াকৈ তেওঁ কি বিশেষ কাৰণত চৰ্চালৈ আহিছে?
- ৩। চীনৰ ডিং লিৰেনক পৰাস্ত কৰি কোনগৰাকী ভাৰতীয়ই অলপতে ইতিহাস ৰচনা কৰে?
- ৪। ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৱস ২৮ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে পালন কৰা হয়। ৰাষ্ট্ৰীয় যুৱ দিৱস ১২ জানুৱাৰী তাৰিখে পালন কৰা হয়। ৰাষ্ট্ৰীয় গণিত দিৱস কোন তাৰিখে পালন কৰা হয়?
- ৫। আভাস কুমাৰ গাংগুলী কোনগৰাকী বিখ্যাত গায়কৰ প্ৰকৃত নাম আছিল?
- ৬। ভাৰত আৰু অষ্ট্ৰেলিয়াৰ মাজত মেলব'ৰ্নত অনুষ্ঠিত টেষ্ট ছিৰিজৰ চতুৰ্থ টেষ্টখন ২৬ ডিচেম্বৰৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল। এনেদৰে ২৬ ডিচেম্বৰৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা টেষ্ট মেচক কি নামেৰে জনা যায়?
- ৭। ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ অসামৰিক সন্মান হৈছে ভাৰত ৰত্ন। ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ সামৰিক সন্মান কি?
- ৮। ভূতৰ প্ৰতি ভয়ক ফেজম'ফ'বিয়া বুলি কোৱা হয়। চাইবাৰফ'বিয়া কিহৰ প্ৰতি কৰা ভয় বাৰু?
- ৯। অসম বুৰঞ্জীত কাৰ প্ৰকৃত নাম আছিল শুক্লদেৱ?
- ১০। হোৱাইট হাউছ—আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱন। কোনখন দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ বাসভৱনক গণ ভৱন নামেৰে জনা গৈছিল?
- ১১। অসমীয়া সাহিত্যত সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধিক আমি কি নামেৰে জানো?
- ১২। 'ফেৰেংগাদাও'—মেদিনী চৌধুৰীৰ এখন বিখ্যাত অসমীয়া গ্ৰন্থ। কোনগৰাকী প্ৰখ্যাত অসমীয়াৰ জীৱনৰ আধাৰত এইখন গ্ৰন্থ লিখা হৈছিল?
- ১৩। জাপানৰ অভিযন্তা হিডিঅ' শ্বিমাই ১৯৬৪ চনত কিহৰ আৰম্ভণি কৰিছিল?
- ১৪। আনন্দ মিল্ক ইউনিয়ন লিমিটেডৰ চিনাকি নামটো কি?
- ১৫। আয়াৰলেণ্ডৰ ৰাজধানী ডাবলিনৰ বাসিন্দা জেমছ ডালীয়ে ১৭৯১ চনত কোনটো শব্দৰ প্ৰথম ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

চিত্ৰ সংকেত

- ১৬। সাহিত্য অকাডেমি বঁটা বিজয়ী এইগৰাকী সাহিত্যিকৰ নাম কি? ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, জানুৱাৰী, ২০২৫

- ১। 'ছেফ'ল'জী'ত কিহৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰা হয়?
- ২। ৰূপতীৰ্থৰ যাত্ৰী—ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ জীৱনভিত্তিক এখন উপন্যাস। উপন্যাসিকগৰাকীৰ নাম কি?
- ৩। কোনগৰাকী প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যিকে মেৰী ৰেপ্টেমেকট ছদ্মনামত ছখন উপন্যাস লিখিছিল?
- ৪। টেষ্ট ক্ৰিকেটত ৫০০ৰো অধিক উইকেট দখলৰ লগতে ৩০০০ ৰান সংগ্ৰহ কৰাৰ কৃতিত্ব মাত্ৰ এজন মাত্ৰ ভাৰতীয়ৰ নামতে আছে। ক্ৰিকেটাৰগৰাকী কোন?
- ৫। 'ধাৰ আৰু অন্যান্য গল্প'ৰ বাবে কোনে ২০২৪ চনৰ অসম প্ৰকাশন পৰিষদ সাহিত্য বঁটা লাভ কৰিছে? ❖

বুলেটপ্ৰুফ জেকেট

■ অনুৰাগ ডেকা

বুলেটপ্ৰুফ জেকেট হৈছে কোনো ব্যক্তিক মাৰণাস্ত্ৰৰ আঘাতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ সৃষ্টি কৰা এবিধ আধুনিক সুৰক্ষা সঁজুলি। বিজ্ঞানৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে এই জেকেট ক্ৰমান্বয়ে উন্নত হৈ আহি আজিৰ অৱস্থা পাইছে। এই লেখাটোত বুলেটপ্ৰুফ জেকেটৰ ইতিহাস, এই ক্ষেত্ৰখনৰ শেহতীয়া অগ্ৰগতি আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

শক্তিশালী আৰু লঘু ওজনৰ বাবে জনাজাত কৃত্ৰিম আঁহ। ১৯৭০ চনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে কেভলাৰ আঁহ বুলেটপ্ৰুফ জেকেটত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। আৰু ইয়ে বুলেটপ্ৰুফ জেকেটৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত এক উল্লেখযোগ্য অৰিহণা আগ বঢ়ায়। এই বুলেটপ্ৰুফ জেকেটে পুলিচ আৰু সামৰিক বাহিনীৰ মাজত অতি সোনকালে জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছিল।

এনে জেকেটৰ ধাৰণা প্ৰাচীন কৰচৰ পৰা অহা। প্ৰাথমিক কৰচ, যেনে—গ্ৰীক আৰু ৰোমান সৈন্যই পিছা ব্ৰঞ্জৰ কুইৰাছ নামৰ কৰচ অস্ত্ৰৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। এনে কৰচবোৰ মূলতঃ ধাতুৰে নিৰ্মিত আৰু ফলপ্ৰসূ আছিল যদিও গধুৰ আছিল। ইয়াৰ উপৰি সেই সময়ত সকলো দেশৰ সৈনিকে নিজ নিজ কৰচ পিন্ধিছিল।

আধুনিক বুলেটপ্ৰুফ জেকেটত প্ৰায়ে সুৰক্ষা বৃদ্ধিৰ বাবে কেভলাৰৰ একাধিক স্তৰ সংযোজিত কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰি ‘ডাইনিমা’ৰ দৰে অন্য উচ্চমানৰ কাৰ্যক্ষমতা প্ৰদান কৰা আঁহো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বুলেটপ্ৰুফ জেকেটৰ ধাৰণাটো বিংশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে বিকাশ হ’বলৈ আৰম্ভ কৰে। ১৯০১ চনত নিউ ইয়ৰ্কত বাস কৰা কিন্তু পোলেণ্ডত জন্মগ্ৰহণ কৰা উদ্ভাৱক ‘কেচিমিৰ জেগলেনে’ এক বিশেষ জেকেট প্ৰস্তুত কৰে। তেওঁৰ ডিজাইনটোত ৰেছমৰ একাধিক তৰপ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল, যিয়ে গুলীৰ আঘাত ৰোধ কৰাত কিছু কাৰ্যকাৰিতা প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। কিন্তু ৰেছমৰ ব্যয় আৰু ওজন বেছি হোৱাৰ বাবে ই ব্যৱহাৰৰ বাবে সুবিধাজনক নাছিল।

চিৰামিক আৰু ধাতুৰ প্লেট উচ্চ কেলিবাৰৰ গুলীৰ বিপৰীতে সুৰক্ষা দিয়াত কাৰ্যকৰী। সেইবাবে আধুনিক বুলেটপ্ৰুফ জেকেটত প্ৰায়ে চিৰামিক বা ধাতুৰ পৰা তৈয়াৰী কঠিন প্লেট ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সাধাৰণতে ব’ৰন কাৰ্বাইড বা ছিলিকন কাৰ্বাইডৰ দৰে পদাৰ্থেৰে চিৰামিক প্লেটসমূহ গঠিত। চিৰামিক প্লেটসমূহ উচ্চ বেগৰ গুলীৰ শক্তি শোষণ কৰিব পৰাকৈ ডিজাইন কৰা হয়। প্ৰায়ে এলুমিনিয়াম বা টাইটানিয়ামৰ পৰা তৈয়াৰী ধাতুৰ প্লেটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়, কিন্তু এইসমূহ যথেষ্ট গধুৰ।

১৯৬০ চনত ৰসায়নবিদ ষ্টেফানী কোৱালেকে কেভলাৰ নামৰ এবিধ কৃত্ৰিম আঁহ বিকশিত কৰাৰ লগে লগে বুলেটপ্ৰুফ জেকেটৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অগ্ৰগতি পৰিলক্ষিত হয়। কেভলাৰ এবিধ টান,

আধুনিক বুলেটপ্ৰুফ জেকেট আৰামদায়ক। বৰ্তমান বুলেটপ্ৰুফ জেকেটত বিভিন্ন স্মাৰ্ট ব্যৱস্থা সংযোগ কৰা হৈছে। এই ব্যৱস্থাসমূহে আঘাতৰ প্ৰভাৱ আৰু চাপৰ বিভিন্ন তথ্য প্ৰদান কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰি কিছুমান পৰীক্ষামূলক ডিজাইনত যোগাযোগ ব্যৱস্থা আৰু চেপৰৰ দৰে উপাদানো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে।

১৯৯০ৰ দশকত ভাৰতে নিজাকৈ বুলেটপ্ৰুফ জেকেট প্ৰযুক্তি বিকশিত কৰিবলৈ উদ্যোগ হাতত লয়।

নিবন্ধ

প্ৰতিৰক্ষা গৱেষণা আৰু উন্নয়ন সংস্থাই (DRDO) চিৰামিক প্লেটৰ দৰে সংমিশ্ৰিত সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰি এবিধ বুলেটপ্ৰুফ জেকেট তৈয়াৰ কৰে। ভাৰতীয় সেনাই পাৰমাণৱিক পদাৰ্থবিজ্ঞানী হোমি জে ভাবাৰ নামেৰে নামকৰণ কৰা 'ভাবা কৱচ' নামেৰে আন এবিধ বুলেটপ্ৰুফ জেকেটো তৈয়াৰ কৰে। এই জেকেটটো পাতল (প্ৰায় ৬-৭ কিল'গ্ৰাম) আছিল আৰু ই ৭.৬২ মিলিমিটাৰ আৰু ৯ মিলিমিটাৰ ব্যাসৰ গোলা-বাৰুদৰ পৰা উন্নত সুৰক্ষা প্ৰদান কৰিব পাৰিছিল। কিছু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ অন্তত DRDOয়ে 'ভাবা কৱচ Mk-II' নামৰ আন এক জেকেট প্ৰস্তুত কৰে, যিয়ে এ কে-47ৰ দৰে

উচ্চ শক্তিসম্পন্ন গুলীৰ বিৰুদ্ধেও উন্নত সুৰক্ষা প্ৰদান কৰিব পাৰে। ২০১৯ চনত ভাৰতীয় সেনাই ব'ৰন কাৰ্বাইড আৰু ছিলিকন কাৰ্বাইডৰ দৰে উন্নত সামগ্ৰীৰে নিৰ্মিত 'ভাবা কৱচ Mk-III' জেকেট ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ইয়ে আৰু অধিক উন্নত সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে। বৰ্তমান ভাৰতবৰ্ষত বুলেটপ্ৰুফ জেকেটৰ ওপৰত বিভিন্ন পৰীক্ষাৰ পাছত প্ৰতিৰক্ষা প্ৰতিষ্ঠান অৰ্ডাৰেন্স ইকুইপমেণ্ট ফেক্টৰী (OEF), কাণপুৰে এক পাতল বুলেটপ্ৰুফ জেকেট প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে। ইয়াৰ ওজন ৬.৫ কিল'গ্ৰাম। ইয়াক ভাবা কৱচৰ এক অত্যাধুনিক ৰূপ বুলি বিবেচনা কৰা হৈছে। ❖

ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত মুছলিম লীগৰ ভূমিকা

■ অনামিকা বৰ্মন

টোকা :

পমুৱা উচ্ছেদ ব্যৱস্থা : ইংৰাজ চৰকাৰৰ ঔদ্যোগীকৰণ নীতিৰ ফলত বংগদেশত নিবনুৱা উদ্বোধনকভাৱে বৃদ্ধি পাইছিল। এইসকল নিবনুৱাই কাষৰীয়া অসমৰ সংৰক্ষিত চৰণীয়া অঞ্চলসমূহত বসতি কৰিবলৈ লৈছিল। পাছলৈ এনেদৰে প্ৰব্ৰজন কৰা লোকৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হোৱাত গোপীনাথ বৰদলৈৰ চৰকাৰে তেওঁলোকক উচ্ছেদ কৰি খিলঞ্জীয়া লোকৰ স্বাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰিব বিচাৰিছিল।

বংগ বিভাজন : বংগদেশত গঢ়ি উঠা জাতীয়তাবাদী ভাবধাৰাক মৰ্মিৰ কৰিবলৈ ভাইচৰয় লৰ্ড কাৰ্জন নেতৃত্বাধীন বৃটিছ প্ৰশাসনে বংগদেশক দুভাগত বিভক্ত কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। সেইমৰ্মে পূৰ্ববংগ আৰু অসমক লগ কৰি এখন নতুন প্ৰদেশ গঢ়াৰ সিদ্ধান্ত ১৯০৫ চনৰ ১৬ অক্ট'বৰত কাৰ্য্যকৰী কৰা হৈছিল। ইয়াকে বংগ ভংগ বা বংগ বিভাজন বুলি জনা যায়।

লাহোৰ প্ৰস্তাৱ : ১৯৪০ চনৰ মাৰ্চ মাহত মুছলিম লীগে লাহোৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছিল। এই প্ৰস্তাৱত মুছলমানসকলৰ বাবে এখন সুকীয়া ৰাষ্ট্ৰ গঠনৰ দাবী কৰা হৈছিল। কিন্তু এই প্ৰস্তাৱৰ ক'তো 'পাকিস্তান' শব্দটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হোৱা নাছিল।

ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা এটা ৰাজনৈতিক দল হৈছে মুছলিম লীগ। ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ সমান্তৰালভাৱে ১৯০৬ চনত মুছলিম লীগৰ জন্ম হৈছিল। এই দলৰ উদ্দেশ্য আছিল অবিভক্ত ভাৰতৰ মুছলমানসকলৰ স্বাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰা।

১৯০৬ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত অনুষ্ঠিত হোৱা লক্ষ্ণৌ মহাসভাক মুছলিম লীগৰ জন্মৰ প্ৰথম পদক্ষেপ

বুলি ধৰি ল'ব পাৰি। সেই সভাতেই নবাব চালিমুল্লা খানে মুছলমানসকলৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ বাবে সৰ্বভাৰতীয় পৰ্য্যায়ত এটা ৰাজনৈতিক দলৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা উল্লেখ কৰিছিল। সেই উদ্দেশ্যেৰে তেওঁ সদৌ ভাৰত মুছলিম লীগ নামেৰে এটা ৰাজনৈতিক দল গঠনৰ প্ৰস্তাৱ দিছিল, যিটো দলে ভাৰতীয় মুছলিমসকলৰ স্বাৰ্থৰক্ষা আৰু উন্নয়নৰ হকে কাম কৰিব। বৃটিছ চৰকাৰে বংগ বিভাজনৰ

নিবন্ধ

সিদ্ধান্ত কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ বাবে মুছলমান লোকসকলৰ সমৰ্থন বিচাৰিছিল আৰু বিনিময়ত তেওঁলোকক বিশেষ ৰাজনৈতিক সুৰক্ষা দিয়া হ'ব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল। মুছলিম লীগে চৰকাৰৰ এই সিদ্ধান্তক আদৰণি জনাইছিল আৰু মুছলমানসকলৰ বাবে পৃথক নিৰ্বাচনী সমষ্টিৰ বিনিময়ত বংগ-বিভাজনৰ সিদ্ধান্তত সমৰ্থন আগ বঢ়াইছিল। চুলতান মহম্মদ শ্বাহ (আগা খান) আছিল মুছলিম লীগৰ প্ৰথম সভাপতি।

মুছলিম লীগৰ জন্মৰ পটভূমি যুকিয়াই চাবলৈ হ'লে আমি ১৯০৫ চনৰ বংগ বিভাজনৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ সময়ছোৱাক বিশ্লেষণ কৰিব লাগিব। বংগ দেশত মূৰ দাঙি উঠা জাতীয়তাবাদৰ লহৰে ভাৰতত বৃষ্টি সাস্রাজ্যৰ স্থিতি থৰক-বৰক কৰিব বুলি ভীতিগ্ৰস্ত হৈ ইংৰাজ শাসকে সেই জাতীয়তাবাদক পুলিতে মৰিমূৰ কৰিবলৈ উঠি-পৰি লাগিছিল। তাৰ বাবে তেওঁলোকে বংগ বিভাজন কৰি হিন্দু-মুছলিমৰ একতা বিনষ্ট কৰি সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ বীজ ৰোপণৰ চেষ্টা কৰিছিল। তেওঁলোকে হিন্দুসকলক মুছলমানৰ বিৰুদ্ধে আৰু মুছলমানসকলক হিন্দুসকলৰ বিৰুদ্ধে উচটনি দিছিল। তুলনামূলকভাৱে নিৰক্ষৰ আৰু সংখ্যালঘু মুছলমানসকলে উচটনিত ভোল গৈ বংগ বিভাজনৰ সিদ্ধান্তক সমৰ্থন কৰিছিল আৰু তেওঁলোকৰ স্বাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে এটা পৃথক ৰাজনৈতিক দল গঠনৰ পোষকতা কৰিছিল। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিত মুছলিম লীগৰ জন্ম হয়।

মুছলিম লীগৰ ৰাজনৈতিক আদৰ্শ কোনোদিনেই হিন্দু বিদ্বেষী নাছিল। ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ দৰেই তেওঁলোকেও স্বাধীন ভাৰতৰ সপোন দেখিছিল, কিন্তু তেওঁলোকৰ বাবে চিন্তাৰ বিষয় আছিল হিন্দু সংখ্যাগৰিষ্ঠতা থকা ভাৰতত স্বৰাজ্যোত্তৰ কালত সংখ্যালঘু মুছলমানৰ স্বাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰা। ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ লগত তেওঁলোকৰ কিছু আদৰ্শগত মতানৈক্য আছিল যদিও বহু ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকে কংগ্ৰেছৰ লগত লগ হৈ কাম কৰিছিল।

আনফালে, ১৯৪৬ চনৰ জানুৱাৰী মাহত হোৱা

সাধাৰণ নিৰ্বাচনত অসমত ৫০টা সমষ্টিত জয়ী হৈ ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ দলে উক্ত বৰ্ষৰ ১১ ফেব্ৰুৱাৰীত গোপীনাথ বৰদলৈৰ নেতৃত্বত মন্ত্ৰীসভা গঠন কৰিলে। এই কংগ্ৰেছ মন্ত্ৰীসভাই ক্ষমতালৈ আহিয়েই চৰণীয়া সংৰক্ষিত অঞ্চলৰ পৰা 'পমুৱা উচ্ছেদ' ব্যৱস্থা হাতত লৈছিল। ইয়াৰ বিপক্ষে অসমত মুছলিম লীগে এক প্ৰবল আন্দোলন গঢ়ি তোলে। এইখিনি সময়তে লীগৰ নেতা চৈয়দ ছাদুল্লাক প্ৰায় আঁতৰাই মৌলানা ভাসানী মুছলিম লীগৰ নেতৃত্বলৈ আহিছিল। অৱশ্যে পাছলৈ মুছলিম লীগৰ উৰ্ধ্বতন কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা আৰ্থিক সাহায্য নোপোৱা পমুৱা মুছলমানৰ ওপৰত পুলিচৰ গুলীবৰ্ষণ হোৱা বাবে সাধাৰণ মুছলমানসকলৰ এই আন্দোলনটোৰ প্ৰতি আস্থা কমি আহিল।

১৯৩৭ চনলৈ মুছলিম লীগ সম্ভ্ৰান্ত মুছলমানসকলৰ এটা সংগঠন আছিল। ১৯৪০ চনৰ লাহোৰ প্ৰস্তাৱৰ (Lahore Resolution) পাছৰ পৰা মুছলিম লীগত সাধাৰণ মুছলমান জনতাই অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। পৰবৰ্তী সময়ত মহম্মদ আলি জিন্নাৰ নেতৃত্বত মুছলিম লীগৰ সদস্য ২ লাখৰো অধিক হৈছিল। ক্ৰমান্বয়ে মুছলিম লীগৰ আদৰ্শত ধৰ্মীয় অনুভূতি আৰু বিভেদকামী মানসিকতা বাঢ়ি অহা দেখা গৈছিল।

১৯৪০ চনৰ মুছলিম লীগৰ লাহোৰ অধিবেশনত মহম্মদ জিন্নাই কৈছিল, "হিন্দু আৰু মুছলিম দুটা পৃথক ধৰ্মীয় দৰ্শন, সামাজিক প্ৰথা আৰু সাহিত্য। যদি দুয়োটা সম্প্ৰদায়ক একেখন ৰাষ্ট্ৰৰ অধীনত ৰখা যায়, তেন্তে তাৰ পৰা সংঘাত সৃষ্টি হ'ব পাৰে।" এই ধাৰণাৰ বশৱৰ্তী হৈয়ে তেওঁ সিন্ধু, পঞ্জাব, বেৰুচিস্তান, উত্তৰ-পশ্চিম সীমান্ত প্ৰদেশ (North-east Frontier Province) আৰু বংগ দেশক লৈ এক সুকীয়া মুছলিম ৰাষ্ট্ৰ গঠনৰ দাবী তুলিছিল। এই দাবীৰ ভিত্তি আছিল দ্বি-জাতি তত্ত্ব (Two Nation theory)। তেওঁ এই নতুন প্ৰস্তাৱিত ৰাষ্ট্ৰিক পাকিস্তান নামেৰে নামকৰণ কৰিছিল। 'ভাৰতীয় স্বাধীনতা আইন ১৯৪৭'ৰ জৰিয়তে ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত ভাৰতক স্বাধীনতা দিয়া হয় আৰু অবিভক্ত বৃষ্টি ভাৰত দ্বিখণ্ডিত হৈ ভাৰত আৰু পাকিস্তান নামেৰে দুখন নতুন স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰৰ জন্ম হয়। ❖

Did You Know

Xiaozhai Tiankeng

■ Binoy Bikash Gogoi

You all have seen wells dug by human beings in villages and semi-urban areas. But have you ever heard about any natural well? One such natural well is the Xiaozhai Tiankeng in Fengjie County in China. It is the deepest and largest natural well on earth. It is also known as the Xiaozhai Heavenly Pit. This well is a sinkhole, believed to be caused by collapsing caves and underground rivers. Xiaozhai Tiankeng has incredible size. It is 2,054 feet long and 1,762 feet wide. This sinkhole is around 2171 feet deep and has vertical walls. Geologists believe that this sinkhole was formed centuries ago as it has been known to the local people for a long time. However, it was discovered by the outside world only in 1994 when a group of British explorers stumbled upon it. Xiaozhai means “little village”, and “Tiankeng” means “Heavenly Pit”. An underground river flows underneath this sinkhole. During rainy seasons, even a waterfall can be seen at the mouth of the sinkhole. Xiaozhai Tiankeng as a unique

microclimate, with its very own weather patterns and a distinct ecosystem. Due to its remote location, several plant and animal species are found within the sinkhole which are not documented in other parts of the world. Scientists have found 1285 species of plants inside the sinkhole and rare animals like clouded leopards and Chinese Giant Salamander.

Among all the plant species, Ginkgo biloba is one rare species of tree, which is found inside the sinkhole.

Xiaozhai Tiankeng is one of the major tourist attractions in the world. The view is simply stunning and it has enriched domestic tourism in China. Earlier Xiaozhai Tiankeng was almost inaccessible as no proper roads led to this giant sinkhole. However, nowadays proper roads have been built in this area and the government has even built a zig-zag pathway with 2800 steps that descends into the sinkhole. It takes half a day or more to hike from top to bottom and back.

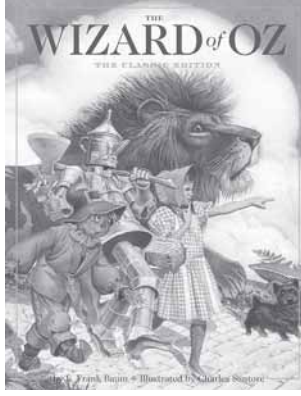
There are several sinkholes in different other parts of the earth. Interestingly China alone is home to around 200 sinkholes. Among all those sinkholes Xiaozhai Tiankeng is the deepest and largest and it has fascinated scientists and geologists for a long time. Nature really can be mysterious and Xiaozhai Tiankeng is one of the best examples of such mystery. ❖

The Wizard of Oz

■ Neha Bora

After several adventures, they arrive at the Emerald City and meet the Guardian of the Gates, who asks them to wear green tinted spectacles to keep their eyes from being blinded by the city's brilliance and then each one is called to see the Wizard. But the Wizard appeared in different form to each one of them. The Wizard appears to Dorothy as a giant head, to the Scarecrow as a lovely lady, to the Tin Woodman as a terrible beast, and to the Lion as a ball of fire. The Wizard appeared to each one of them like that because the Wizard at first had the intention of scaring them all, but of course choosing the wrong image to make the desired impression. After that, the Wizard agrees to help them all but with a condition. The Wizard said that if they help him to kill the Wicked Witch of the West, who rules over Winkie Country but is a havoc to the Winkies and they are trying to rebel against her to defeat her in every possible ways but to no avail. Because of that, the Guardian warns them that no one has ever managed to defeat the Witch of the West so they need to be careful with whatever they are planning.

Next, the Wicked Witch of the West sees the travelers approaching with her one telescopic eye. To stop them, she sends a pack of wolves to tear them to pieces, but the Tin Woodman kills them with his axe. Failing which, she sends a flock of wild crows to

peck their eyes out next, but the Scarecrow kills them by twisting their necks. Then she summons a swarm of black bees to sting them, but they are killed while trying to sting the Tin Woodman while the Scarecrow's straw hides the others. The Wicked Witch of the West was fuming with rage so next she sends a dozen of her Winkie slaves to attack them, but the Lion stands firm to repel them. Finally, she uses the power of her Golden Cap to send the Winged Monkeys to capture Dorothy, Toto, and the Lion. This time the Wicked Witch of the West cages the Lion, scatters the straw of the Scarecrow, and dents the Tin Woodman. Dorothy is forced to become the Wicked Witch's personal slave, while the Wicked Witch schemes to steal her silver shoes' powerful magic.

The Wicked Witch of the West successfully tricks Dorothy out of one of her silver shoes. But Dorothy was angered, so she throws a bucket of water at the Wicked Witch and is shocked to see her melt away. The Winkies rejoice at being freed from her tyranny. So, in return, the Winkies help restuff the Scarecrow and mend the Tin Woodman. They ask the Tin Woodman to become their ruler, which he agrees to do after helping Dorothy return to Kansas. Dorothy finds the Wicked Witch's Golden Cap and summons the Winged Monkeys to carry her and her friends back to the Emerald City. *Contd.*

চুড়'কু

তলৰ আকৃতি এটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড়'কু ২১৬ (সমাধান)

4	6	1	5	9	7	3	8	2
3	9	7	8	2	6	4	1	5
8	5	2	4	3	1	6	7	9
7	2	4	3	6	8	9	5	1
5	1	3	9	7	2	8	4	6
9	8	6	1	4	5	2	3	7
6	7	8	2	1	4	5	9	3
2	3	5	7	8	9	1	6	4
1	4	9	6	5	3	7	2	8

চুড়'কু ২১৭

	1							
						8		
7					5			3
5								6
			4	9				
			1					
	4	1						9
				7	3			2
	8							

তোমালোকে জানানে?

ভেলোৰ বিখ্যাত কিয়?

ভেলোৰ তামিলনাডুৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ মহানগৰ। চেন্নাইৰ পৰা দক্ষিণ-পশ্চিমত, পালাৰ নদীৰ পাৰত ভেলোৰ অৱস্থিত। সপ্তদশ আৰু অষ্টাদশ শতিকাৰ মাৰাঠা, মুছলিম আৰু বৃটিছৰ সৈতে সংঘৰ্ষৰ সময়ত এই মহানগৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। ভেলোৰত চিগাৰ আৰু কাঁহ উৎপাদনৰ কাৰখানা আছে। তদুপৰি ভেলোৰ বস্ত্ৰ আৰু চামৰাৰ সামগ্ৰীৰ বাবেও জনাজাত।

ভেলোৰৰ চহকী ইতিহাস আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যই পৰ্য্যটকক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে।

প্ৰায় পাঁচ লাখ লোক বসবাস কৰা ভেলোৰৰ প্ৰধান ভাষা তামিল। ভেলোৰ চহৰখন বিখ্যাত হোৱাৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল ইয়াত খৃষ্টিয়ান মেডিকেল কলেজ (CMC) নামেৰে অত্যাধুনিক চিকিৎসা সুবিধাসম্পন্ন এখন বৃহৎ হাস্পাতাল আছে। তদুপৰি এই চহৰত ভেলোৰ ইন্সটিটিউট অৱ টেকন'লজি (VIT) আৰু শ্ৰীপুৰম ইন্সটিটিউট অৱ টেকন'লজি নামেৰে দুখন প্ৰখ্যাত অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয় আছে।

পৰ্য্যটকৰ বাবে আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰস্থল হৈ পৰা ভেলোৰৰ দৰ্শনীয় স্থানসমূহৰ ভিতৰত ১৬ শতিকা পুৰণি 'ভেলোৰ দুৰ্গ' বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। ইয়াৰ উপৰি জালাকান্দেস্থৰ মন্দিৰ নামেৰে এটি শিৱ মন্দিৰ আৰু সোণেৰে নিৰ্মিত শ্ৰীপুৰম সোণালী মন্দিৰ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিখাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা, প্ৰবচন ইত্যাদি

দুখ কৰিলেহে মুখ ভৰে

মানুহে সুখ-সমৃদ্ধিৰে জীৱন অতিবাহিত কৰিব বিচাৰে। দুবেলা দুমুঠি খাই সুখেৰে জীৱন কটাবৰ বাবে মানুহে কাম কৰিবলগীয়া হয়। কাম নকৰিলে কোনেও আলাসতে সুখী হৈ সমৃদ্ধময় জীৱন অতিবাহিত কৰিব নোৱাৰে। সমাজত আমি এনেকুৱা বহুতো লোকক লগ পাওঁ যিয়ে দিনৰ দিনটো অশেষ কষ্ট কৰি অৰ্জা ধনেৰে জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। মুখ ভৰিবলৈ হ'লে অৰ্থাৎ খাদ্য সামগ্ৰী লাভ কৰিবলৈ হ'লে কষ্ট কৰিবই লাগিব। ইয়াৰ বিকল্প নাই। ইতিহাসৰ পাততো এনে অনেক মানুহৰ বিষয়ে পোৱা যায় যিসকলে পৰিশ্ৰম বা কষ্টৰ বলত নিংকিন অৱস্থাৰ পৰা সমাজত বিশেষ স্থান লাভ কৰিছিল। জীৱনত সফলতা লাভ কৰিবলৈ হ'লে পৰিশ্ৰমৰ প্ৰয়োজন—এই কথা বুজাবলৈ উল্লিখিত প্ৰবচনফাকি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

প্ৰায়োগিক বাক্য : সৰু-সুৰা অভাৱ-অভিযোগত ভাগি পৰিলে কেনেকৈ হ'ব ! অলপ কষ্ট কৰাচোন, মানুহে কথাত কয় নহয়—দুখ কৰিলেহে মুখ ভৰে। ❖

পাপীৰ লগত যমদূতৰো শাস্তি

হিন্দু দৰ্শন মতে মানুহে পৃথিৱীত কৰা পাপৰ বাবে মৃত্যুৰ পাছত যমে শাস্তি দিয়ে। পাপীক শাস্তি দিওঁতে যমদূতৰো শাস্তি হয়। কাৰণ দিনে-নিশাই যমদূতে পাপীক নিৰ্যাতন দি থাকিব লগা হয়। অৰ্থাৎ দোষী পাপীজনৰ লগত নিৰ্দোষী যমদূতৰো কষ্ট হয়।

আমি সমাজত এনে অনেক উদাহৰণ দেখিবলৈ পাওঁ য'ত এজন দোষী ব্যক্তিৰ বাবে নিৰ্দোষী লোকে অৱাবতে মনোকষ্ট ভুগিব লগা হয়, শাস্তি পাব লগা হয়। নিৰ্দোষী লোকে দোষী লোকৰ লগতে শাস্তি ভুগিব লগা হোৱা কথাটো বুজাবলৈ এই প্ৰবচনফাকি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

প্ৰায়োগিক বাক্য : অঘাইতং ৰাজুৰ সেই দুষ্কাৰ্য্যৰ বাবে ঘৰখনেও

কিমান যে ভুগিব লগা হৈছে; ইয়াকে কয় বোলে পাপীৰ লগত যমদূতৰো শাস্তি। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিশু শিখাৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

কেইখনমান অসমীয়া শিশু আলোচনী

মৰমৰ শিক্ষাৰ্থীসকল, বৰ্তমান সময়ত অসমত ভালেসংখ্যক শিশু আলোচনী প্ৰকাশিত হৈ আছে। অকণিৰ অগ্ৰদূত, জিজ্ঞাস, বংমন, নতুন আৱিষ্কাৰ, বাৰ-ওঠৰ, মুকুতা, প্ৰজ্ঞা, সঁফুৰা, মৌচাক, সৃজন, বংমেলা, হিয়াৰ বামধেনু, চোতালৰ পখিলা আদি। এই আলোচনীসমূহ নিয়মীয়াকৈ পঢ়িলে তোমালোকৰ জ্ঞান অৰ্জনত সহায় হোৱাৰ উপৰি ভাষা আয়ত্তকৰণতো সহায় হ'ব। অধুনালুপ্ত কেইখনমান গুৰুত্বপূৰ্ণ শিশু আলোচনীৰ বিষয়ে সংক্ষেপে জানি থওঁ আহা :

ল'ৰাবন্ধু : প্ৰথম অসমীয়া শিশু আলোচনীখনৰ নাম 'ল'ৰাবন্ধু'। গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ পুত্ৰ কৰুণাভিৰাম বৰুৱাৰ সম্পাদনাত নগাঁৱৰ পৰা এই আলোচনীখন প্ৰকাশ পাইছিল। ১৮৮৮ চনত এই আলোচনীখন প্ৰকাশ পাইছিল। 'ল'ৰাবন্ধু'ৰ নামকৰণ সেই সময়ৰ ইংৰাজী শিশু বাৰ্তালোচনী 'The Boy's Own Paper'ৰ (১৮৭৯) আৰ্হিত কৰা হৈছিল বুলি ধাৰণা কৰা হয়। চাৰিটামান সংখ্যা প্ৰকাশ হোৱাৰ পাছত ১৮৮৮ চনত ল'ৰাবন্ধুৰ প্ৰকাশ বন্ধ হয়।

অকণ : অসমৰ দ্বিতীয়খন শিশু আলোচনী 'অকণ' প্ৰকাশ হয় ল'ৰাবন্ধু প্ৰকাশৰ প্ৰায় ডেৰকুৰি বছৰৰ পাছত ১৯১৬ চনত। পণ্ডিত হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীৰ সম্পাদনাত কলিকতাৰ ষাঠি নং মিৰ্জাপুৰ ষ্ট্ৰীটৰ বণিক প্ৰেছৰ পৰা ছপা হৈ প্ৰকাশ হোৱা 'অকণ'ৰ পাতত পণ্ডিত কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ, অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা, ভোলানাথ ডেকা আদি বিশিষ্ট লেখকসকলৰ ৰচনা প্ৰকাশ পাইছিল। অকণৰ আয়ুসকাল 'ল'ৰাবন্ধু'ৰ দৰেই চমু আছিল। মাত্ৰ দুবছৰ প্ৰকাশ হৈ ১৯১৮ চনত 'অকণ'ৰ প্ৰকাশ বন্ধ হয়। ১৯৩৩ চনত বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ সম্পাদনাত 'অকণে' পুনৰ প্ৰকাশ লাভ কৰিছিল যদিও এই প্ৰচেষ্টা স্থায়ী নহ'ল।

মইনা : অসমৰ এখন উল্লেখযোগ্য শিশু আলোচনী হ'ল 'মইনা'। ১৯২৩ চনত বিহগী কবি ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ সম্পাদনাত এই আলোচনীখন প্ৰকাশ হৈ ওলাইছিল। কলকাতাৰ অৰুণোদয় আৰ্ট প্ৰেছৰ পৰা ছপা হৈ ওলোৱা 'মইনা' আলোচনীখন অৱশ্যে সৰহদিন স্থায়ী নহ'ল।

অৰুণ : 'অৰুণ' আলোচনীখন প্ৰকাশ হৈছিল ১৯২৬ চনত মহাদেৱ শৰ্মাৰ সম্পাদনাত। সেই সময়ৰ মাহেকীয়া মহিলা আলোচনী 'ঘৰ জেউতি'ৰ দ্বিতীয় বছৰ প্ৰথম সংখ্যাত 'অৰুণ'ৰ এটা বিজ্ঞাপন প্ৰকাশ হৈছিল। সমসাময়িকভাৱে প্ৰকাশিত অসম ছাত্ৰ সন্মিলনৰ মুখপত্ৰ 'মিলন'তো 'অৰুণ'ৰ গুণ-গান প্ৰকাশিত হৈছিল। অৱশ্যে এইখন আলোচনীও দীৰ্ঘস্থায়ী হোৱা নাছিল। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিশুৱাৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

মৰমৰ বন্ধু

বন্ধুবোৰ আমাৰ বৰ মৰমৰ। নহয় জানো? একেলগে পঢ়া-শুনা কৰা, খেলা-ধূলা কৰা বন্ধুবোৰৰ মাজত কেতিয়াবা ঠেহ-পেঁচ লাগে, অভিমান হয় আৰু কেতিয়াবা কোনো বন্ধুৰ সাফল্য বা পাৰদৰ্শিতাত আন কোনোবাজনৰ ঈৰ্ষাও হয়। তথাপি বন্ধুবোৰে সাময়িক খং-ৰাগ, অভিমানবোৰ পাহৰি আপোন হৈয়ে থাকে। এনে এক ভাল লগা কাহিনীকে আজি তোমালোকক ক'বলৈ ওলাইছে।

ৰীতা নামৰ ছোৱালীজনীয়ে এদিন স্কুললৈ এটা বৰ আচৰিত কলম আনিলে। সেই কলমটোৰে লিখোঁতে পিছফালে ৰঙা, নীলা আৰু হালধীয়া ৰঙৰ পোহৰে টিমিক-টামাক কৰি থাকে। তাইৰ কলমটো চাবলৈ সকলো লগৰীয়াই হেতা-ওপৰা কৰিলে। কিন্তু দুখৰ কথা যে তাইৰ কলমটো তাই ঘূৰাই নাপালে, কোনোবাই কলমটো চুৰি কৰিলে। পাছৰ পিৰিয়ডত শ্ৰেণী থকা ইংৰাজীৰ বাইদেউক ৰীতাই কথাটো অৱগত কৰোৱাত বাইদেউৰ বৰ খং উঠিল। তেওঁ সকলোৰে বেগবোৰ পৰীক্ষা কৰি চালে। কলমটো পোৱা গ'ল মাহেন নামৰ শান্ত, নিৰ্জু, মেধাৱী ল'ৰাজনৰ পেঞ্চিল বাকচত। মাহেনে সেই বেয়া কামটো কৰা নাই বুলি কৈছিল যদিও বাইদেউগৰাকী পতিয়ন

নগ'ল। মাহেনক তেওঁ শাস্তি দিলে। কিন্তু আচলতে মাহেনে কলমটো চুৰি কৰা নাছিল। চুৰি কৰিছিল পৰন নামৰ ল'ৰাটোৱেহে। সি কলমটো চুৰি কৰি মনে মনে মাহেনৰ পেঞ্চিল বাকচত ভৰাই থৈছিল। আচলতে পৰনৰ মাহেনৰ প্ৰতি ঈৰ্ষাৰ ভাব

আছিল। কিয়নো শ্ৰেণীত সদায় প্ৰথম হৈ অহা পৰনক পিছ পেলাই সেইবাৰ মাহেন শ্ৰেণীত প্ৰথম হৈছিল—ইয়াৰ বাবে পৰন ভিতৰি ভিতৰি অসন্তুষ্ট হৈ পৰিছিল। মাহেনক লাজত পেলাবলৈকে সি কলমটো মাহেনৰ বন্ধুত থৈ দিছিল। মাহেনে এই আটাইবোৰ কথা জানিব পাৰিছিল যদিও সি নিমাতে আছিল।

এই ঘটনাৰ কিছুদিনৰ পাছত পৰন বহুদিন স্কুললৈ অহা নাছিল। মাহেনে খবৰ কৰি জানিব পাৰিছিল যে পৰনৰ বেমাৰ হৈছে। ইফালে মাহেনহঁত ব্যস্ত হৈ পৰিছিল সিহঁতৰ 'চিলাৰায় একাদশ' নামৰ ফুটবল ক্লাবটোৰ কামত। এই দলৰ কেপ্টেইন আছিল মাহেন। মাহেনহঁতে আন্তঃস্কুল জুনিয়ৰ ফুটবল প্ৰতিযোগিতাত অংশ লৈ বিজয়ীৰ খিতাপ অৰ্জন কৰিলে। মাহেন শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈৰূপে বিবেচিত হ'ল। প্ৰাইজমানি হিচাপে মাহেনে এহাজাৰ টকা লাভ কৰিলে। দলটোৱেও লাভ কৰিলে তিনি হাজাৰ টকা।

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

আটাইবোৰে আনন্দ-উল্লাস কৰিবলৈ ধৰিলে। খেল অনুষ্ঠিত হোৱা গান্ধী মৈদানৰ নাতিদূৰতে পৰনহঁতৰ ঘৰ। আটাইবোৰ ল'ৰাই পৰনহঁতৰ ঘৰলৈ গৈ তাৰ অসুস্থতাৰ খবৰ ল'লে। পৰনৰ জঞ্জিছ হৈছিল। তাৰ গোটেই দেহটো হালধীয়া হৈ খীণাই-শুকাই গৈছিল। আৰ্থিক দিশত জৰ্জৰিত পৰনৰ দেউতাকে পৰনক চিকিৎসকৰ ওচৰলৈও নিব পৰা নাছিল। মহেনৰ উদ্যোগত লগৰ আটাইবোৰে সিহঁতে পুৰস্কাৰ হিচাপে পোৱা টকাখিনি পৰনৰ দেউতাকৰ হাতত তুলি দিলে। পৰনৰ দুচকুৰে চকুপানী বৈ আছিল। পৰনে ক'লে—“মহেন, মই এটা বেয়া ল'ৰা।

তই মোক ক্ষমা কৰিবিনে? বীতাৰ সেই কলমটো ময়েই তোৰ জ্যামিতি বাকচত মনে মনে ভৰাই থৈছিলোঁ। তই এনেয়ে মাৰ খালি।” পৰনৰ অনুশোচনা দেখি মহেনৰো মনটো সেমেকি আহিল। পৰনক সহায় কৰিবলৈ পাই সকলো ল'ৰাৰে ভাল লাগিল। “বিপদতহে আচল বন্ধুৰ পৰিচয় পোৱা যায়।”—এই কথা সিহঁতে পুনৰবাৰ উপলব্ধি কৰিলে।

এই ধুনীয়া কাহিনীটো আছে দীপক কুমাৰ কলিতাৰ ‘মৰমৰ বন্ধু’ নামৰ কিতাপখনত। দুৰ্লভ ভট্টাচাৰ্য্যই অলংকৰণ কৰা কিতাপখন প্ৰকাশ কৰিছে নেশ্যনেল বুক ট্ৰাষ্টে (২০০৭)। ❖

শুৱলা ভাষা

সুকীয়া শব্দৰ একে অৰ্থ

কেৱল আৰু মাথোঁ : কেৱল আৰু মাথোঁ—এই দুয়োটা শব্দৰ অৰ্থ একেটাই। সেয়েহে এই শব্দ দুটা একেলগে ব্যৱহাৰ কৰাটো ভুল।

ভুল বাক্য : শ্ৰেণীকোঠাটোত কেৱল মাথোঁ এজনহে শিক্ষাৰ্থী আছে।

শুদ্ধ বাক্য : শ্ৰেণীকোঠাটোত কেৱল এজনহে শিক্ষাৰ্থী আছে।

অথবা

শ্ৰেণীকোঠাটোত মাথোঁ এজনহে শিক্ষাৰ্থী আছে।

একেটা শব্দৰ ভিন্ন অৰ্থ

বনা : ‘বনা’ শব্দটোও অসমীয়া ভাষাত বিভিন্ন সময়ত ভুলকৈ প্ৰয়োগ হয়। প্ৰকৃততে ‘বনা’ শব্দটোৰে বুজোৱা দুটা বিশেষ অৰ্থ হ'ল—

শব্দ	অৰ্থ	প্ৰায়োগিক বাক্য
বনা	আকাশত উৰি ফুৰা	শগুনজাকে আকাশত বনাই ফুৰিছে।
বনা	ধানৰ পৰা চাউল কৰি অনা	হৰেনে বামৰ হতুৱাই ধান বনাই আনিলে। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিখাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ জাতীয় গছ

তাল গছ (ইংৰাজী : Asian Palmyra Palm), বৈজ্ঞানিক নাম : *Borassus flabellifer*। তাল গছ হৈছে এৰেকেচিয়া (Arecaeae) পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত একপ্ৰকাৰৰ চিৰসেউজ উদ্ভিদ বা গছ। এইবিধ গছ ভাৰতবৰ্ষৰ তামিলনাডুৰ জাতীয় গছ। তাল হৈছে এবিধ বসাল আৰু পুষ্টিৰ ফল। তাল এবিধ ঋতুগত ফল। ইয়াক সাধাৰণতে ভাৰতৰ দক্ষিণ অংশত পোৱা যায় আৰু ইয়াক সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ গ্ৰীষ্মকালীন ফল হিচাপে গণ্য কৰা হয়। তাল গছ ভাৰতীয় উপমহাদেশ আৰু দক্ষিণ-পূব এছিয়াত স্থানীয়ভাৱে পোৱা যায়। এইবিধ চিৰসেউজীয়া গছ প্ৰায় ২০ৰ পৰা ৩০ মিটাৰ পৰ্য্যন্ত ওখ হয়। তাল গছৰ ফলত যথেষ্ট পৰিমাণে ভিটামিন,

প্ৰ'টিন, আঁহজাতীয় পদাৰ্থ, কেলছিয়াম, কাৰ্ব'হাইড্ৰেট আদি থকা দেখা যায়। তাল গছৰ ফল ব্যৱহাৰ কৰিলে বদহজম, ছালৰ সমস্যা, ওজন বৃদ্ধি, কৰ্কট ৰোগ ইত্যাদি বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা হাত সাৰি থাকিব পাৰি। ❖

গমাৰি গছ : (ইংৰাজী : White teak, or Beech wood), বৈজ্ঞানিক নাম *Gmelina arborca*। আমাৰ সকলোৰে পৰিচিত লেমিএচিয়া (Lamiaceae) পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত এবিধ দ্বি-বীজপত্ৰী উদ্ভিদ। ই এবিধ বৰ খৰকৈ বৃদ্ধি হোৱা পৰ্ণপাতী উদ্ভিদ। ভাৰতৰ লগতে ম্যানমাৰ, থাইলেণ্ড, লাউচ, কম্বোডিয়া, ভিয়েটনাম আৰু চীনৰ দক্ষিণ প্ৰান্তত এইবিধ গছৰ স্বাভাৱিক বৃদ্ধি

লক্ষ্য কৰা হয়। ই ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূবৰ ৰাজ্য মেঘালয়ৰ জাতীয় গছ। গমাৰি গছ প্ৰায় ৫০ৰ পৰা ৬০ ফুট পৰ্য্যন্ত ওখ হয়। ই ঠাল-ঠেঙুলিৰে আগুৰি থকা বৃক্ষজাতীয় উদ্ভিদ। এই গমাৰি গছৰ কাঠ কঠিন আৰু ইয়াৰ বৰণ বগা হোৱা বাবে ই এক উপযুক্ত কাঠ হিচাপে ঘৰৰ বিভিন্ন সামগ্ৰী ব্যৱহাৰৰ অৰ্থে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। তদুপৰি গমাৰি এবিধ ঔষধি গুণসম্পন্ন উদ্ভিদ। শৰীৰৰ বিভিন্ন ধৰণৰ বিষ, জ্বৰ, চৰ্মৰোগ, কুষ্ঠৰোগ, কফজনিত সমস্যা ইত্যাদি বিভিন্ন ৰোগত গমাৰি গছৰ গুটি, পাত, ফুল আদি ব্যৱহাৰ কৰিলে যথেষ্ট সুফল পোৱা যায়। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিৰ্ষীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিকোঁ (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)
প্ৰশাসনীয় পৰিভাষা

অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
প্ৰচাৰ	publicity	ৰাজহুৱা খণ্ড	public sector
সম্পত্তি	property	চকুৰ মণি	pupil
প্ৰস্তাৱ	proposal	পৰিমাণ	quantity
প্ৰতিজ্ঞা	promise	শিলৰ খনি	quarry
গৰাকী, স্বত্বাধিকাৰী	proprietor	উদ্ধৃতি	quotation
অভিযুক্ত	accused	বিৰল, দুৰ্প্ৰাপ্য	rare
পুস্তিকা	prospectus	মুক্তিপণ	ransom
যোগান ধৰা,		নিশ্চিত কৰা	ratify
ব্যৱস্থা কৰা	provide	অনুপাত	ratio
ভৱিষ্য নিধি	provident fund	ৰহুদ	ration
প্ৰাদেশিক	provincial	পাঠক, পঢ়ুৱৈ	reader
প্ৰদেশ	province	বেহাই	rebate,
প্ৰৰোচনা	provocation		discount
প্ৰতিনিধি	representative	কেঁচা সামগ্ৰী	raw materials
প্ৰকাশন	publication	প্ৰাপ্তি, ৰচিদ	receipt
জনস্বাস্থ্য	public health	পাৰস্পৰিক	reciprocal ❖

(উৎস : অসম চৰকাৰৰ ৰাজনৈতিক বিভাগে প্ৰকাশ কৰা প্ৰশাসনীয় পৰিভাষা)

জননেতা বিষ্ণুৰাম মেধি

■ দীপক কোচ

অসম আৰু অসমীয়াৰ সামূহিক কল্যাণ আৰু উন্নতিৰ কথাকে অনবৰতে মন-মগজুত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা এজন মানুহ—বিষ্ণুৰাম মেধি। অসমৰ লৌহমানৰ হিচাপে খ্যাত অসমৰ দ্বিতীয়গৰাকী মুখ্যমন্ত্ৰী বিষ্ণুৰাম মেধিৰ জন্ম হৈছিল সমন্বয়ৰ সাৰুৱা ভূমি হাজোত। বিষ্ণুৰাম মেধিৰ পিতৃৰ নাম আছিল সোণাৰাম মেধি। পিতৃ আছিল

এজন চহা খেতিয়ক। পিতৃ-মাতৃৰ নুমলীয়া সন্তান বিষ্ণুৰাম মেধিয়ে 'হাজো গৱৰ্নমেণ্ট বঙলা স্কুল'ত প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ কৰে। সেই সময়ত হাজোত এখনো হাইস্কুল নথকাৰ বাবে দুৰদৃষ্টিসম্পন্ন দেউতাকে অশেষ কষ্টেৰে তেওঁক ১৮৩৪ চনত স্থাপন হোৱা অসমৰ প্ৰথমখন হাইস্কুল 'গৌহাটী গৱৰ্নমেণ্ট ছেমিনাৰী'ত নামভৰ্তি কৰালে। এই স্কুলখন বৰ্তমান 'কটন কলেজিয়েট হাইস্কুল' নামেৰে পৰিচিত। বিষ্ণুৰাম মেধিয়ে ১৯০৭ চনত কটন কলেজিয়েটৰ পৰা সুখ্যাতিৰে এণ্ট্ৰেন্স পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ পাঁচিছ টকীয়া বৃত্তি লাভ কৰিলে। পৰবৰ্তী সময়ত তেওঁ ১৯০৯ চনত আইএছচি পৰীক্ষাত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভিতৰত দ্বাদশ স্থান লাভ কৰি সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯১৩ চনত তেওঁ ঢাকা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰসায়নবিজ্ঞানত এমএছচি পাছ কৰাৰ সমান্তৰালকৈ ১৯১৪ চনত আইনৰ ডিগ্ৰীও লয়। আইনৰ ডিগ্ৰী লৈ অসমলৈ ঘূৰি অহাৰ পাছত সকলোতে এটা কথা প্ৰচাৰ হৈছিল যে বিষ্ণুৰাম মেধিয়ে কটন কলেজত অধ্যাপনা কৰিব। কিন্তু কীৰ্তিমান ছাত্ৰ বিষ্ণুৰামে অধ্যাপনাৰ পৰিবৰ্তে ১৯১৪ চনৰ পৰা গুৱাহাটীৰ আদালতত ওকালতিৰে কৰ্মজীৱন আৰম্ভ কৰে। অত্যন্ত পৰিশ্ৰমী, অধ্যৱসায়ী আৰু দূৰদৰ্শী বিষ্ণুৰামে একাগ্ৰতাৰে ওকালতিত মনোনিবেশ কৰি খুব

কম দিনৰ ভিতৰতে সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে এজন প্ৰখ্যাত আইনজীৱী হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে। ১৮২৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ চুক্তি অনুসৰি অসম বৃটিছৰ অধীন হৈছিল। পৰাধীনতাৰ গ্লানিয়ে তেওঁৰ মনটোক ক্ষত-বিক্ষত কৰিছিল। ১৯১৯ চনত তেওঁ কংগ্ৰেছ কমিটিৰ অসম শাখাত যোগদান কৰি স্বাধীনতা সংগ্ৰামত জঁপিয়াই পৰে। ১৯২১ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত জন্ম হোৱা অসম

প্ৰদেশ কংগ্ৰেছৰ নেতৃত্বত চলা স্বাধীনতা আন্দোলনত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰি তেওঁ ৯ মাহৰ বাবে কাৰাদণ্ডেৰে দণ্ডিত হয়। ১৯২৬ চনত পাণ্ডুত অনুষ্ঠিত হোৱা কংগ্ৰেছ মহাসভাৰ ৪১ সংখ্যক অধিবেশনত তেওঁ সক্ৰিয় সহযোগিতা আগ বঢ়োৱাৰ উপৰি ১৯৩০ চনত এক জটিল সময়ত নেতৃত্বহীন অসম প্ৰদেশ কংগ্ৰেছৰ সভাপতিৰ দায়িত্ব লৈ একেৰাহে ন বছৰ দায়িত্ব পালন কৰে। ১৯৪২ চনত মহাত্মা গান্ধীৰ আহ্বানত আৰম্ভ হোৱা ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ সময়ত বৃটিছ প্ৰশাসনে অসমতো ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিছিল। তেওঁলোকে বিষ্ণুৰাম মেধিকো কাৰাগাৰত বন্দী কৰি ৰাখিলে। তেওঁ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সময়ছোৱাত মুঠ ৪১ মাহ কাৰাবাস খাটিছিল। ১৯৩৭ চনত অনুষ্ঠিত নিৰ্বাচনত ৰাজ্যৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ ঘূৰি কংগ্ৰেছক জয়ী কৰোৱাত আগভাগ লৈছিল। ১৯৪৬ চনত তেওঁ হাজো বিধানসভা সমষ্টিৰ পৰা জয়লাভ কৰি গোপীনাথ বৰদলৈৰ মন্ত্ৰীসভাত বিভূ আৰু ৰাজহ বিভাগৰ মন্ত্ৰী হিচাপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে। সেই বছৰতে মুছলিম লীগে 'লড়কে লেংগা অসম' ধ্বনিৰে অসমক পাকিস্তানৰ লগত বলেৰে অন্তৰ্ভুক্তিৰে প্ৰত্যক্ষ সংগ্ৰামত লিপ্ত হৈছিল। সেই বিপদসংকুল পৰিস্থিতিত ৰাজহমন্ত্ৰী হিচাপে বিষ্ণুৰাম মেধিয়ে অতি দৃঢ় আৰু নিৰ্ভীকভাৱে মুছলিম লীগৰ পৰিকল্পনা ব্যৰ্থ

বৰেণ্য ব্যক্তি

কৰিছিল। ১৯৫০ চনৰ ৫ আগষ্টত মুখ্যমন্ত্রী গোপীনাথ বৰদলৈৰ আকস্মিক মৃত্যু ঘটাত বিষ্ণুৰাম মেধি অপ্রতিদ্বন্দ্বীভাৱে অসমৰ মুখ্যমন্ত্রী নিৰ্বাচিত হয়। তেওঁ মুখ্যমন্ত্রী হোৱাৰ সময়খিনিত প্ৰলয়ংকৰী ভূমিকম্প, দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধ আৰু দেশ বিভাজনৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা বিভিন্ন নিত্য-নতুন সমস্যাৰে অসম জৰ্জৰিত হৈছিল। তেওঁ এই সমস্যাসমূহ যথেষ্ট ধৈৰ্য আৰু বুদ্ধিমত্তাৰে সমাধান কৰাৰ যত্ন কৰিছিল। বিষ্ণুৰাম মেধি আছিল সিদ্ধান্ত লোৱাত লৌহৰ দৰে কঠিন। অসমলৈ হোৱা বিদেশী প্ৰব্ৰজন ৰোধৰ বাবে তেওঁ সাহসী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছিল। গুৱাহাটীত তেল শোষণাগাৰ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁ বিশেষ পদক্ষেপ লৈছিল। সেই সময়ৰ ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্রী জৱাহৰলাল নেহৰুক তেওঁ টেলিফোনযোগে অসমত তেল শোষণাগাৰ হ'বই লাগিব বুলি দাবী কৰিছিল। তেওঁৰ দৃঢ়তাৰ বাবেই অসমত তেল শোষণাগাৰ স্থাপন হৈছিল। তেওঁৰ মুখ্যমন্ত্ৰিত্বৰ কালছোৱাতে অসমত ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজ, ভেটেনেৰী

কলেজ, জলবিদ্যুৎ কেন্দ্ৰ, দেৰগাঁও চেনিকল আদি স্থাপন হৈছিল। তেওঁ মুখ্যমন্ত্রী হৈ থকা কালতে ৰাজ্যৰ ৰাজধানীত এটা আৰু জিলাই জিলাই 'জিলা পুথিভঁৰাল' স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল। প্ৰশাসক হিচাপে তেওঁ আছিল একেবাৰে সুনিপুণ আৰু দক্ষ। তেওঁ ৰাইজৰ ধন অপব্যয় নকৰিছিল। মুখ্যমন্ত্ৰীৰ উপৰি তেওঁ আছিল স্বাধীন ভাৰতৰ চতুৰ্থজন ৰাজ্যপাল। ৰাজ্যপাল পদত অধিষ্ঠিত তেওঁ প্ৰথমজন অসমীয়া। তেওঁ সেই সময়ৰ মাদ্ৰাজৰ (বৰ্তমানৰ তামিলনাড়ু) ৰাজ্যপাল আছিল। ৰাজনীতি জগতত তেওঁ আছিল অতি উদাৰ মনৰ লোক। গুৱাহাটীৰ লতাশিল খেলপথাৰৰ লগতে লাগি থকা তেওঁৰ বাসভৱনটো তেওঁ অসমৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ কল্যাণৰ কথা চিন্তি 'বিষ্ণু-নিৰ্মলা ন্যাস' গঠন কৰি ন্যাসৰ হাতত গতাই দিয়ে। তদুপৰি তেওঁৰ হাতত আৰু বেংকত থকা সকলো ধনো ন্যাসৰ হাতত গতাই দিছিল। এইজনা দূৰদৰ্শী, জনতাৰ নেতা, অসম ৰত্ন বিষ্ণুৰাম মেধিৰ ১৯৮১ চনৰ ২১ জানুৱাৰী তাৰিখে গুৱাহাটীৰ নিজা বাসভৱনত মৃত্যু হয়। ❖

পুথি পৰিচয়

আপকা বন্তী

■ সুনিতা বৰুৱা

মনু ভাণ্ডাৰী ৰচিত 'আপকা বন্তী' উপন্যাসখন হৈছে অতি প্ৰসিদ্ধ এখন মনোবিশ্লেষণবাদী উপন্যাস। হিন্দী সাহিত্যৰ লগত জড়িত প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যিক মনু ভাণ্ডাৰীৰ জন্ম হৈছিল ১৯৩১ চনৰ ৩ এপ্ৰিলত মধ্যপ্ৰদেশৰ ভানপুৰা নামৰ গাঁৱত। তেওঁৰ সম্পূৰ্ণ নাম মহেন্দ্ৰ কুমাৰী। মনু ভাণ্ডাৰীৰ পিতৃৰ নাম আছিল সুখসম্পত ৰায়। তেওঁ সেই সময়ৰ প্ৰসিদ্ধ কংগ্ৰেছী কৰ্মকৰ্তা আছিল। দুই ভাই আৰু দুই ভনীৰ মাজত মনু আছিল আটাইতকৈ সৰু আৰু সকলোৰে মৰমৰ। সেয়ে সকলোৱে তেওঁক মৰমতে মনু বুলি মাতিছিল আৰু শেষলৈ সাহিত্য জগততো তেওঁ এই নামেৰেই পৰিচিত হৈ পৰে। তেওঁ বেনাৰস বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা হিন্দী বিষয়ত এমএ ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। ইয়াৰ পাছত তেওঁ

শিক্ষকতা কৰাৰ লগতে সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনতো খোজ পেলায় আৰু গল্প, নাটক, উপন্যাস আদিকে ধৰি বহু মূল্যবান সাহিত্য সৃষ্টিৰে হিন্দী সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ মহত্বপূৰ্ণ অৱদান আগ বঢ়ায়।

'আপকা বন্তী' মনু ভাণ্ডাৰীৰ প্ৰথমখন উপন্যাস। উপন্যাসখনত 'বন্তী' নামৰ এগৰাকী শিশুৰ মনোদশাৰ মৰ্মস্পৰ্শী চিত্ৰণ কৰা হৈছে। এই উপন্যাসখনৰ উদ্দেশ্য হ'ল পতি-পত্নীৰ মাজৰ সম্পৰ্কই কিদৰে তেওঁলোকৰ সন্তানৰ মানসিক স্বাস্থ্যৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায় সেই বিষয়ে সমাজখনক অৱগত কৰোৱা।

মনু ভাণ্ডাৰীয়ে তেওঁৰ উপন্যাস 'আপকা বন্তী'ৰ বিষয়ে কৈছিল—“মই দেখুৱাব বিচাৰিছিলোঁ যে সমাজৰ বিচ্ছেদিত পতি-পত্নীৰ সন্তানে কোনবোৰ পৰিস্থিতিৰ

পুথি পৰিচয়

মুখামুখি হ'বলগীয়া হয়। এইখন সমাজত সকলোৰে নিজ নিজ ব্যক্তিত্ব থাকে। পৰিস্থিতিয়ে কিদৰে সেই বিচ্ছেদিত স্বামী-স্ত্ৰীৰ সন্তানৰ ব্যক্তিত্বৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে, এই সকলোবোৰ মই পাঠকৰ সন্মুখলৈ লৈ যাবলৈ বিচাৰিছিলোঁ।”

উপন্যাসখনৰ মূল নায়ক হৈছে বন্তী। উপন্যাসখনত বন্তীক সকলোবোৰ পৰিস্থিতিৰে ভুক্তভোগী হিচাপে তুলি ধৰা হৈছে। বন্তীৰ মাতৃ শকুন এখন প্ৰতিষ্ঠিত কলেজৰ অধ্যক্ষ আৰু পিতৃৰ নাম অজয়। ডাক্তৰ যোশী বন্তীৰ দ্বিতীয় পিতৃ। দহ বছৰীয়া বন্তী শিক্ষিত আৰু স্বতন্ত্ৰ বিচাৰধাৰাৰে পৰিপুষ্ট শকুন আৰু অজয়ৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ। অহংকাৰী আৰু দাস্তিক স্বভাৱৰ বাবেই শকুন আৰু অজয়ৰ মাজত বিবাহ-বিচ্ছেদ হয়। বিবাহ-বিচ্ছেদৰ পাছত বন্তী নিজৰ মাতৃ শকুনৰ লগতেই থাকে। অজয় দিল্লীলৈ গ'লে পুত্ৰ বন্তীক লগ ধৰে। বিবাহ-বিচ্ছেদৰ কিছুদিন পাছত অজয় বিবাহপাশত আবদ্ধ হয় মীৰাৰ লগত আৰু শকুনৰ বিবাহ হয় শকুনৰ চিনাকি বন্ধু ডাক্তৰ যোশীৰ লগত। ডাক্তৰ যোশীৰ প্ৰথমা পত্নীৰ মৃত্যুৰ পাছত তেওঁৰ দুই সন্তান 'অমী' আৰু 'জোত'ৰ লগত একেলগে আছিল। শকুনৰ লগতে বন্তীও নতুন পিতৃগৃহলৈ আহে। বন্তীয়ে নতুন পিতৃগৃহৰ পৰিবেশৰ লগত নিজকে খাপ খুৱাব পৰা নাছিল। মাতৃ শকুনে যেতিয়াই ডাক্তৰ যোশীৰ সন্তানক মৰম কৰিছিল,

বন্তীয়ে সহ্য কৰিব পৰা নাছিল। লাহে লাহে নিজকে উপেক্ষিত বুলি অনুভৱ কৰা বন্তীৰ স্বভাৱৰ পৰিবৰ্তন হ'বলৈ ধৰে। নিজ মাতৃকে দুখ দি সি আনন্দ পোৱা হ'ল। লাহে লাহে মাতৃৰ পৰা পোৱা শাস্তিবোৰো তাৰ গাত নলগা হৈ আহিল। শেষত বন্তীয়ে নিজৰ পিতৃ অজয়ৰ লগত চিঠিৰে যোগাযোগ কৰি পিতৃৰ লগত কলিকতালৈ গুচি যায়। কিন্তু তাতো সি তাৰ দ্বিতীয় মাতৃক মাতৃ ৰূপে স্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰিলে। শেষত সি অনাথ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ দৰেই হোষ্টেলত থাকি জীৱন কটাবলৈ বাধ্য হৈ পৰে।

বন্তীৰ জীৱনলৈ অহা এই সকলোবোৰ পৰিস্থিতিৰ মূল কাৰণ আছিল মাতৃ শকুন আৰু পিতৃ অজয়ৰ মাজত হোৱা বিবাহ-বিচ্ছেদ। 'আপকা বন্তী' উপন্যাসখনৰ লেখিকা মনু ভাণ্ডাৰীৰ মুখ্য উদ্দেশ্য আছিল উপন্যাসখনৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ শকুন আৰু বন্তীৰ মানসিক অৱস্থাৰ বিশ্লেষণ কৰা তথা তাৰ মাধ্যমেৰে বিবাহ-বিচ্ছেদৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা পাৰিবাৰিক তথা সামাজিক সমস্যাবোৰ বিষয়ে তুলি ধৰা।

এই উপন্যাসখনৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ বন্তী কেৱল উপন্যাসখনৰ চৰিত্ৰ হৈ নাথাকি সমাজৰ সেই সকলো শিশুৰ মনোদশাৰ কথা উদঙাই দিছে, যিয়ে পিতৃ-মাতৃৰ বিচ্ছেদিত সম্পৰ্কৰ মাজত থাকি বহু দুখজনক পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব লগীয়া হৈছে। ❖

প্ৰকৃতি

পৃথিৱীৰ কিছুমান বিচিত্ৰ গছ

■ ছায়াম্বিতা বৈশ্য

গছ হৈছে পৃথিৱীৰ অতিশয় বৈচিত্ৰ্যময়, মনোমোহা জীৱ যিয়ে আমাৰ পৰিবেশতন্ত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণত আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। কেলিফ'ৰ্নিয়াৰ ৰেডউড ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানত (Redwood National Park) পোৱা পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ ওখ গছ হাইপেৰিঅনৰ (Hyperion, উচ্চতা ১১৫.৭ মিটাৰ) পৰা আৰম্ভ কৰি আটাইতকৈ ক্ষুদ্ৰ ছেলিক্স হাৰবেচিয়ালৈকে (Salix

Herbacea, উচ্চতা ৫ ছেমি.) প্ৰায় ৭৩,৩০০ প্ৰজাতিৰ বিভিন্ন গছ পৃথিৱীত পোৱা যায়। ভিন্ন প্ৰজাতিৰ গছসমূহৰ আকাৰ, গঠন, উচ্চতা, বাসস্থান আটাইবোৰ ভিন্ন ভিন্ন হয় যদিও প্ৰায়ভাগ গছৰে সাধাৰণ গঠন একেই। কিন্তু পৃথিৱীত সাঁচকৈয়ে কিছুমান বিশেষ গঠনৰ গছ আছে, যিবোৰে পৰিবেশৰ লগত কিছু অসাধাৰণ উপায়েৰে অভিযোজন ঘটাই অন্য গছতকৈ কিছু

প্ৰকৃতি

ব্যতিক্ৰমী বৈশিষ্ট্য প্ৰদৰ্শন কৰে। পৃথিৱীৰ এই বিচিত্ৰ গছসমূহৰ তিনিবিধৰ বিষয়ে তোমালোকক জনাবলৈ বিচাৰিছোঁ।

ৰেইনব' ইউকেলিপ্টাছ

(Rainbow Eucalyptus) : এই গছজোপাৰ গা-গছৰ বহুৰঙী বাকলিক চিত্ৰশিল্পীৰ ৰং-তুলিকাৰ পেলেটখনৰ সৈতে তুলনা কৰিব পৰা যায়। সেয়েহে গছজোপাক জীৱিত পেলেট গছ (living palatte tree) বুলিও কোৱা হয়।

ৰেইনব' ইউকেলিপ্টাছে বছৰৰ বিভিন্ন সময়ত গা-গছৰ বাহিৰৰ ছাল আঁতৰায় আৰু নতুন সেউজীয়া ৰঙৰ ছাল বা বাকলিৰ আবৰণ লয়। এই ভিতৰৰ অংশ সময়ৰ লগে লগে ৰঙা, কমলা, নীলা, সেউজীয়া আদি বৰণ লৈ ভিন্নৰঙী হৈ পৰে। যিহেতু বাকলিবোৰ দীঘল ফিটাৰ দৰে এৰাই যায়, গতিকে গোটেই গা-গছটো বছৰঙী ৰেখাৰে আবৃত হৈ এক মনোমোহা ৰূপ ধাৰণ কৰে। সেয়েহে এই গছজোপাক অলংকৰণ উদ্ভিদ (ornamental tree) বুলিও কোৱা হয়। ৰেইনব' ইউকেলিপ্টাছ বিশেষকৈ ফিলিপাইনছত পোৱা যায় যদিও ইণ্ডোনেছিয়া, নিউগিনিৰ (Newgunea) দৰে অঞ্চলতো কিছু পৰিমাণে দেখা যায়।

জাবুটিকাৰা (Jaboticaba tree) : জাবুটিকাৰা গছবিধৰ ফল ধৰা অনন্য প্ৰক্ৰিয়াটোৰ (fruiting pattern) বাবেই পৃথিৱীৰ বিচিত্ৰ গছৰূপে পৰিগণিত হৈছে। এই গছৰ ফল অন্য সাধাৰণ গছৰ দৰে ডালত নধৰি পোনপটীয়াকৈ মূল গা-গছতেই লাগে। বগা ৰঙৰ ফুলবোৰ গছডালৰ গা-গছতে ফুলে আৰু এই ফুলৰ পৰাই বেঙুনীয়া-ক'লা ৰঙৰ ফলবোৰ আঙুৰৰ দৰে থোপা-থোপে গা-গছতেই লাগে। এই গা-গছডালতে ফুল, ফল হোৱা প্ৰক্ৰিয়াটো উদ্ভিদ বিজ্ঞানত ক'লিফ্ল'ৰি (cauliflory) বুলি কোৱা হয়। জাবুটিকাৰা গছবিধ (Jaboticaba tree) ক'লিফ্ল'ৰি প্ৰকাৰৰ এটা সুন্দৰ উদাহৰণ।

এই গছবিধ ব্ৰাজিলৰ থলুৱা গছ। ইয়াৰ ফলবোৰ

প্ৰায় আঙুৰৰ দৰে হোৱা বাবে ইয়াক ব্ৰাজিলিয়ান গ্ৰেপ ট্ৰি (Brazilian grape tree) বুলিও জনা যায়। এই ফলবিধৰ ছালটো টেঙা যদিও ভিতৰৰ মঙহ অংশ মিঠা। ফলবিধ কেঁচাই খোৱাৰ উপৰি জাম-জেলিকে ধৰি সুৰা প্ৰস্তুতকৰণতো ব্যৱহাৰ

কৰা হয়। গৱেষকসকলে ইয়াৰ ফলৰ পৰা জাব'টিকেকবিন (jaboticabin) নামৰ এবিধ যৌগ পৃথক কৰি উলিয়াইছে। এই পদাৰ্থবিধৰ হাঁওফাঁওৰ লগত জড়িত এক জটিল ৰোগৰ নিৰাময় কৰাৰ ক্ষমতা আছে।

কৌৰী গছ (Kauri tree) : কৌৰী নিউজিলেণ্ডৰ উত্তৰ দ্বীপৰ এটা বৰ উল্লেখযোগ্য গছৰ প্ৰজাতি। কৌৰী গছৰ উচ্চতাৰ ক্ষেত্ৰত কেলিফ'ৰ্নিয়াৰ আটাইতকৈ ওখ গছডালৰ সৈতে সাদৃশ্য নাই যদিও ইয়াৰ কাণ্ডৰ ব্যাস প্ৰায় তাৰ সমানেই। এই গছৰ গা-গছৰ ব্যাস গছডালৰ একেবাৰে তলৰ অংশৰ পৰা ওপৰলৈ সমান স্তম্ভ এটাৰ দৰে। গছডালৰ কাণ্ডৰ বহু ওপৰলৈ ডাল-পাত নাথাকে। একেবাৰে ওপৰ অংশতহে ডাল-পাত হয়। ইয়াক ঘৰৰ চাল এখনৰ দৰে দেখি। ইয়াক কেন'পি বুলিও কোৱা হয়। এনে গছৰ কাঠ বহু বছৰ ধৰি মাটিত পুতি থ'লেও ব্যৱহাৰৰ উপযোগী হৈ থাকে। সেয়েহে ইয়াক আশ্চৰ্য্য কাঠ (wonder wood) বুলিও কোৱা হয়।

এই গছৰ কাঠ অত্যন্ত মজবুত হোৱা বাবে বিভিন্ন আচৰাব নিৰ্মাণ কাৰ্য্যৰ উপৰি জাহাজ নিৰ্মাণতো ব্যৱহৃত হয়। কৌৰী গছজোপাই সোণালী ৰঙৰ গোল্ফযুক্ত ৰেজিন এবিধ উৎপন্ন কৰে। ইয়াক কৌৰী আঠা (kauri gum) হিচাপে জনা যায়। এই আঠা বাৰ্নিছ তৈয়াৰ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ১৮ শতিকাত এই গছ যথেষ্ট পৰিমাণে কটাৰ ফলত ইয়াৰ সংখ্যা যথেষ্ট হ্রাস পাইছে। বৰ্তমান সময়ত কৌৰী গছৰ সংৰক্ষণ অতি প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। নিউজিলেণ্ডৰ মাউৰী জনগোষ্ঠীৰ বাবে এই কৌৰী গছজোপাৰ আধ্যাত্মিক গুৰুত্বও আছে। ❖

মাছে শোৱেনে ?

■ অপৰ্ণা দেৱী

শিক্ষার্থীসকল, তোমালোকৰ কেতিয়াবা জানিবলৈ মন যায়নে মাছবোৰেনো কেনেকৈ, ক'ত আৰু কেতিয়া জিৰণি লয়? তোমালোকে জানাই যে মাছৰ চকুৰ পতা নাথাকে। চকুৰ পতা নথকাৰ পাছতো মাছবোৰেনো কেনেকৈ শোৱে, ভাবিলে আচৰিত লাগে।

মানুহকে ধৰি কিছুমান প্ৰাণীৰ ক্ষেত্ৰত চকুৰ পতাই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱৰ চকু অতি স্পৰ্শকাতৰ অংগ। চকুৰ সুৰক্ষাৰ বাবে চকুৰ পতা অপৰিহাৰ্য্য। চকু দুটাত বাহিৰৰ ধূলি-মাকতি, বিভিন্ন পদাৰ্থ প্ৰবেশ কৰিব নোৱাৰাকৈ চকু দুটাৰ পতা দুখনে দুয়োটা চকুকে আবৰি ৰাখে। তাৰ মাজতো অসাড়তাৰ বাবে চকুৰ ভিতৰলৈ ধূলি-মাকতি বা বিভিন্ন পদাৰ্থৰ সৰু টুকুৰা যাব পাৰে। সেই ক্ষেত্ৰত ল'ব লগা সাৱধানতা সম্পৰ্কেও আমি জানিব লাগে।

আমাৰ চকু দুটা তৰল পদাৰ্থত ভাহি থকা যেন লাগে। আমাৰ চকু দুটা পানীৰে সিক্ত হৈ থাকে। সিক্ত হৈ থকা বাবে চকু দুটা সতেজ আৰু সজীৱ হৈ থাকে। সিক্ত হৈ নাথাকিলে অৰ্থাৎ শুকান হ'লে চকুৱে কাম কৰিব নোৱাৰা হয়। চকুৰ পতা দুখনে চকু দুটা সিক্ত কৰি ৰখাত সহায় কৰে।

মাছবোৰ সদায় পানীৰ ভিতৰতে থাকে। অৰ্থাৎ মাছ পানীতহে জীয়াই থাকে। সেইবাবে মাছবোৰৰ চকু পৰিবেশৰ পানীৰ দ্বাৰাই সিক্ত হৈ থাকে। মাছৰ বাবে

সেয়েহে চকু শুকান হোৱা কথাটো প্ৰযোজ্য নহয়। নদ-নদী, পুখুৰী, খাল, সাগৰ-মহাসাগৰ বা একুৰাৰিয়াম মাছ য'তেই নাথাকক কিয় মাছবোৰে প্ৰয়োজনীয় আৰ্দ্ৰতা স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পৰিবেশৰ পৰা গ্ৰহণ কৰি লয়।

মাছৰ চকুৰ পতা নাই বুলি জনাৰ পাছত সাধাৰণতে আমাৰ প্ৰশ্ন হয় যে মাছে শোৱে নে নোশোৱে। মানুহ আৰু অন্যান্য প্ৰাণীৰ দৰে মাছবোৰে এক নিৰ্দিষ্ট টোপনিৰ চক্ৰ (sleep cycle) থাকে। মাছক পানীত সাঁতুৰি থাকিবলৈ বহুত শক্তিৰ প্ৰয়োজন হয়। সেই বাবে নিজক সতেজ আৰু সজীৱ কৰি ৰাখিবলৈও মাছবোৰক বিশ্ৰামৰ প্ৰয়োজন হয়।

আমাৰ লগতে অন্য প্ৰাণীবোৰ শোৱাৰ সময়ত চকুৰ পতা জাপ খোৱাৰ লগতে মূৰ সংলগ্ন ডিঙিৰ অংশটোও শিথিল হৈ পৰে। মাছৰ বিশেষ শাৰীৰিক অৱয়বৰ বাবে শোৱা বা বিশ্ৰাম লোৱাৰ সময়ত এনে পৰিবৰ্তন পৰিলক্ষিত নহয়। কিছুমান মাছে লাহে লাহে সাঁতুৰি থাকোঁতে শুব পাৰে। ইয়াৰ বাবে শক্তি সংৰক্ষণ কৰাত সহায় হয়।

বহু মাছে জিৰণি ল'বলৈ গুহা, শিলৰ ফাঁক, গছ-গছনিৰ অৱশেষ আদিত আৰামদায়ক ঠাই বিচাৰি লয়। মাছবোৰে নিৰাপদ অনুভৱ কৰিবলৈ তেনে ঠাই বিচাৰি লয়। কিছুমান মাছে আকৌ জিৰণি ল'বলৈ সম্ভৱস্থলত সাগৰ বা হুদৰ তলিত থিতাপি লয়।

সাধাৰণতে দেখা যায় যে মাছে বিশ্ৰাম লোৱাৰ সময়ত একে ঠাইতে বৈ থাকে আৰু উশাহবোৰ লাহে লাহে চুটি হৈ গৈ থাকে। মানুহৰ নিচিনা প্ৰাণীবোৰৰ নিজস্ব এক জৈৱিক ঘড়ী থাকে, যিয়ে আমাক বিশ্ৰাম বা শোৱাৰ সময় অনুভৱ কৰোৱায়। বিভিন্ন সমীক্ষাত পোৱা গৈছে যে মাছবোৰে তেনে এক জৈৱিক ঘড়ী থাকে আৰু নিৰ্দিষ্ট সময়ত বিশ্ৰাম লোৱাৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰে। মাছবোৰে বিশ্ৰাম লোৱাৰ সময়ত মাছবোৰৰ শৰীৰৰ বিপাকীয় ক্ৰিয়াৰ হাৰ হ্রাস পায়। ❖

কেপ হৰ্ণ

■ অংগনা বৰা

দুঃসাহসিক অভিযান আৰু বোমাঞ্চকৰ যাত্ৰাৰ পথ হিচাপে কেপ হৰ্ণ পৃথিৱীৰ ভিতৰতে জনাজাত। ই কোনো চহৰ বা দেশ নহয়, বৰঞ্চ দুই বিশাল জলৰাশিৰ মাজৰ মিলনস্থলী। প্ৰশান্ত মহাসাগৰ আৰু আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ বিশাল জলভাগ মিলিত হোৱা ঠাইখনেই হ'ল কেপ হৰ্ণ। কেপ হৰ্ণ হাৰমাইট দ্বীপপুঞ্জ গোটৰ টিয়েৰা ডেল ফুৱেগো দ্বীপপুঞ্জৰ একেবাৰে দক্ষিণ মূৰত অৱস্থিত। ই দক্ষিণ আমেৰিকা আৰু এণ্টাৰ্কটিকাৰ মাজৰ জলদ্বীপ ড্ৰেক পেচেজৰ উত্তৰ প্ৰান্তক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। কেপ হৰ্ণ নাৱিকসকলৰ বাবে অতি ভয়াবহ, বিপজ্জনক আৰু প্ৰত্যাহ্বানমূলক ঠাই হিচাপে জনাজাত।

কেপ হৰ্ণৰ ইতিহাস শ শ বছৰ আগৰ। এটা সময়ত জিপিএছ আৰু বাডাৰৰ দৰে আধুনিক প্ৰযুক্তি নাছিল আৰু নাৱিকসকলে সাগৰৰ মাজেৰে বাট বিচাৰিবলৈ মানচিত্ৰ, কম্পাছ আৰু তৰাৰ অৱস্থানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হৈছিল। কিন্তু কেপ হৰ্ণৰ অভাৱনীয় বতৰ, সঘনে সলনি হোৱা পৰিস্থিতি তেওঁলোকৰ বাবে এক

ডাঙৰ বাধা আছিল। কেপ হৰ্ণৰ চাৰিওফালে জাহাজেৰে পৰিভ্ৰমণ কৰা প্ৰথমজন ব্যক্তি আছিল পৰ্টুগীজ অভিযাত্ৰী ফাৰ্ডিনাণ্ড মেগলান। বিপদসংকুল হ'লেও ডাচসকলেই প্ৰথমে কেপ হৰ্ণক নিয়মীয়া বাণিজ্যিক পথ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল বুলি জনা যায়।

কেপ হৰ্ণৰ আশে-পাশে থকা অঞ্চলটো অভাৱনীয় আৰু চৰম প্ৰতিকূল বতৰৰ বাবে জনাজাত। উষ্ণতাৰ দ্ৰুত পৰিবৰ্তন, প্ৰবল বৰষুণ, প্ৰচণ্ড ধুমুহা আদি এই অঞ্চলৰ সাধাৰণ পৰিঘটনা, এণ্টাৰ্কটিকাৰ ওচৰত থকাৰ বাবে প্ৰচণ্ড আইচবাৰ্গ ইয়াত ওপঙি থকা দেখা যায়। নাৱিকসকলে যাত্ৰা কৰোঁতে এনে বৰফৰ খণ্ডৰে সঘনাই সংঘৰ্ষ কৰিবলগীয়া হয়। তদুপৰি বতাহ, ধুমুহাই সৃষ্টি কৰা বিশাল ঢোৱে ইয়াৰ মাজেৰে পাৰ হ'ব বিচৰা অতিশয় মজবুত জাহাজখনকো ওলোটাই দিব পাৰে।

কেপ হৰ্ণৰ এনে অভাৱনীয় পৰিস্থিতিৰ মাজতো ইয়াৰ মাজেৰে কৰা দুঃসাহসিক অভিযানৰ আঁৰতো এটা কাৰণ আছে। ১৮৪৮ চনত কেলিফ'ৰ্নিয়াত এটা সোণৰ খনি আৱিষ্কাৰ হৈছিল আৰু ফলত বাণিজ্যিক উদ্দেশ্যত কেপ হৰ্ণ সামুদ্ৰিক যাত্ৰাৰ এটা অংশ হৈ পৰিছিল। চৰম পৰিস্থিতিৰ বাবে এই অঞ্চলত বহু জাহাজ ধ্বংস হোৱাৰ উপৰি বহু লোকে প্ৰাণ হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে। কেপ হৰ্ণৰ মাজেৰে সীমিত নৌ পৰিবহণ ব্যৱস্থা, জৰুৰীকালীন সেৱাৰ সীমিত সুবিধা, বতৰৰ আগজাননীৰ বাবে উন্নত প্ৰযুক্তিৰ অভাৱ আদি অনেক কাৰক ইয়াৰ বাবে দায়ী।

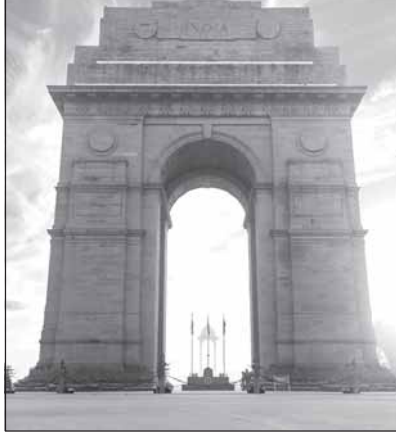
সামৰণিত ক'ব পাৰি যে প্ৰতিকূল বতৰ আৰু ঐতিহাসিক কাৰকৰ বাবে কেপ হৰ্ণ সাগৰৰ আটাইতকৈ বিপজ্জনক স্থান হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। এই জলভাগত যাত্ৰা কৰিবলৈ দক্ষতা, অভিজ্ঞতাৰ লগতে প্ৰকৃতিৰ অভাৱনীয় শক্তিসমূহৰ বিষয়ে গভীৰ জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন। ❖

ইণ্ডিয়া গেট

■ দিগন্ত তালুকদাৰ

ভাৰতৰ নতুন দিল্লীৰ মাজমজিয়াত অৱস্থিত ইণ্ডিয়া গেট দেশৰ এক অন্যতম উল্লেখযোগ্য কীৰ্তিচিহ্ন। প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ লগতে এংলো-আফগান যুদ্ধত বৃটিছৰ হকে প্ৰাণ আত্মত দিয়া ভাৰতীয় সৈনিকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই 'যুদ্ধ-স্মাৰক' হিচাপে নিৰ্মাণ কৰা ইণ্ডিয়া গেট ভাৰতীয় সৈনিকসকলৰ সাহস, বীৰত্ব আৰু ত্যাগৰ প্ৰমাণ হিচাপে থিয় হৈ

আৰু মুম্বাইত অৱস্থিত 'গেটৰে অৱ ইণ্ডিয়া'ৰ দৰে কীৰ্তিচিহ্নৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল। এই আৰ্হিত ভাৰতীয় আৰু ধ্ৰুপদী ইউৰোপীয় স্থাপত্য কলাৰ উপাদানসমূহৰ সংমিশ্ৰণ ঘটিছিল। ই বৃটিছ ঔপনিৱেশিক যুগত হোৱা পূব আৰু পশ্চিমৰ সংস্কৃতিৰ এক সংমিশ্ৰণ স্বৰূপ।

৪২ মিটাৰ ওখ ইণ্ডিয়া গেটৰ নিৰ্মাণত ৰঙা আৰু শেঁতা

বৰণৰ বালিশিল (sandstone) আৰু গ্ৰেণাইট ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। বিংশ শতাব্দীৰ আধুনিক স্থাপত্যশৈলীৰ প্ৰতীক স্বৰূপ ইণ্ডিয়া গেটে প্ৰাচীন ৰোমান সাম্ৰাজ্যৰ মহিমাময় বিজয় তোৰণবোৰৰ কথা মনত পেলায়। সহজ অথচ মার্জিত, পৰিষ্কাৰ ৰেখা-চিত্ৰ আৰু ন্যূনতম অলংকাৰযুক্ত তোৰণ আকৃতিৰ এই স্মাৰকটোৰ চাৰিওকাষে এখন সেউজীয়া বাগিচা পতা হৈছিল, ই দেখিবলৈ যড়ভূজ আকৃতিৰ আৰু এই বাগিচাখনে ৩,০৬,০০০ বৰ্গমিটাৰ অঞ্চল সামৰি লৈছে।

ইণ্ডিয়া গেট পোনপ্ৰথমে প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত মৃত্যু হোৱা ৮২,০০০ জন ভাৰতীয় সৈনিকক সন্মান জনাবলৈ যুদ্ধ-স্মাৰক হিচাপে নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। ১৯২১ চনৰ ১০ ফেব্ৰুৱাৰীত ডিউক অৱ কনাটৰ (Duke of Connaught) দ্বাৰা ইয়াৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰা হৈছিল আৰু ১৯৩১ চনত তেতিয়াৰ ভাৰতৰ ভাইচৰয় লৰ্ড আৰউইনে মুকলি কৰিছিল। এই স্মৃতিসৌধ নিৰ্মাণৰ কাম বৃটিছসকলে তেতিয়াৰ ৰাজধানী কলিকতাৰ পৰা স্থানান্তৰিত কৰি দিল্লীৰ ৰাইছিনা পাহাৰৰ আশে-পাশে থকা অঞ্চলক সামৰি 'নতুন দিল্লী' নামেৰে এখন নতুন ৰাজধানী প্ৰতিষ্ঠা কৰা পৰিকল্পনাৰে এক অংশ আছিল।

বৃটিছ স্থপতিবিদ ছাৰ এডউইন লুটিয়েম্পক নতুন দিল্লীৰ ডিজাইনৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছিল আৰু ইণ্ডিয়া গেট তেওঁৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য প্ৰকল্প আছিল। আদিত 'অল ইণ্ডিয়া ৱাৰ মেম'ৰিয়েল' নামেৰে পৰিচিত এই স্মৃতিসৌধটোৰ নিৰ্মাণ আৰ্হি পেৰিছৰ 'আৰ্ক ডিট্ৰাইমফ'

বৰণৰ বালিশিল (sandstone) আৰু গ্ৰেণাইট ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। বিংশ শতাব্দীৰ আধুনিক স্থাপত্যশৈলীৰ প্ৰতীক স্বৰূপ ইণ্ডিয়া গেটে প্ৰাচীন ৰোমান সাম্ৰাজ্যৰ মহিমাময় বিজয় তোৰণবোৰৰ কথা মনত পেলায়। সহজ অথচ মার্জিত, পৰিষ্কাৰ ৰেখা-চিত্ৰ আৰু ন্যূনতম অলংকাৰযুক্ত তোৰণ আকৃতিৰ এই স্মাৰকটোৰ চাৰিওকাষে এখন সেউজীয়া বাগিচা পতা হৈছিল, ই দেখিবলৈ যড়ভূজ আকৃতিৰ আৰু এই বাগিচাখনে ৩,০৬,০০০ বৰ্গমিটাৰ অঞ্চল সামৰি লৈছে।

বাগিচাবোৰৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যোৱা ৰাজপথতে (যাক পূৰ্বতে কিংছৰে বুলি জনা গৈছিল) প্ৰতি বছৰে ভাৰতৰ গণৰাজ্য দিৱসৰ পৰেড অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। এই পথটোৰ সীমাতে ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱন আৰু সংসদ ভৱনো অৱস্থিত, এই ভৱন দুটাই ইণ্ডিয়া গেটৰ প্ৰাসংগিকতা বঢ়াই তুলিছে।

স্মৃতিসৌধটোৰ মাজেৰে এটা হাতী সহজে পাৰ হৈ যাব পাৰে। মূল গম্বুজৰ ওপৰ ভাগত এটা চাকিৰ দৰে পাত্ৰও ৰখা হৈছে, যাতে বিশেষ অনুষ্ঠানত তাক

পুৰণি কীৰ্তিচিহ্ন, স্থাপত্য, ভাস্কৰ্য্য ইত্যাদি

প্ৰজ্জ্বলিত কৰিব পাৰে। অৱশ্যে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ আজিলৈকে তেনেই নগণ্য।

১৯৭২ চনত ইণ্ডিয়া গেটৰ মূল তোৰণৰ তলত 'অমৰ জৱান জ্যোতি' নামেৰে এক স্মৃতি প্ৰতীক (শিখা) স্থাপন কৰা হয়। ১৯৭১ চনৰ ভাৰত-পাকিস্তান যুদ্ধৰ পাছত স্থাপন কৰা এই চিৰন্তন প্ৰজ্জ্বলিত শিখাই দেশৰ বাবে আত্মবলিদান দিয়া সৈনিকসকলক স্মৰণ কৰায়। এই প্ৰতীকটোত ক'লা মাৰ্বলৰ ওপৰত এটা ৰাইফল আৰু ৰাইফলটোৰ ওপৰত এটা হেলমেট আছে। এই প্ৰতীকৰ চাৰিটা চুকত চাৰিটা শিখা অৱস্থিত। এই চাৰিওটা শিখা দিনে-নিশাই জ্বলি থাকে, ই ভাৰতীয় সশস্ত্ৰ বাহিনীৰ ত্যাগ আৰু সাহসৰ প্ৰতীক। বৰ্তমান ইণ্ডিয়া গেটৰ সীমাত এটা যুদ্ধ স্মাৰক সংগ্ৰহালয় স্থাপন কৰা হৈছে। ইণ্ডিয়া গেটৰ লগতে লাগি থকা ছাতি আকৃতিৰ টিলাটোত পূৰ্বে থকা পঞ্চম জৰ্জৰ (বৃটেইনৰ ৰজা) প্ৰতিমূৰ্তি আঁতৰাই নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বসুৰ মূৰ্তি স্থাপন কৰা হৈছে।

ইণ্ডিয়া গেটৰ সৃষ্টিত ঔপনিৱেশিকতাৰ প্ৰলেপ সুস্পষ্ট হ'লেও ই কালক্ৰমত ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ নীৰৱ সাক্ষীলৈ পৰিগণিত হৈছে। ই বৃটিছৰ শাসনৰ অধীনস্থ ভাৰতীয় সৈনিকৰ সশস্ত্ৰ সোঁৱৰণী, ঔপনিৱেশিক শাসকৰ হৈ সন্মানৰে যুঁজ দিয়া ভাৰতীয় সৈনিকসকলৰ ত্যাগ আৰু নিষ্ঠাৰ প্ৰতীক।

স্থানীয় লোকৰ বাবে ইণ্ডিয়া গেট সংলগ্ন গোটেই ৰাজপথছোৱা প্ৰাতঃভ্ৰমণৰ বাবে প্ৰথম পছন্দৰ ঠাই। সন্ধিয়াৰ সময়ত ইণ্ডিয়া গেটক পোহৰেৰে সজাই তোলা হয়। ইয়াৰ নান্দনিক দৃশ্যই দেশী-বিদেশী সকলোকে মন্ত্ৰমুগ্ধ কৰি তোলে।

তদুপৰি ইণ্ডিয়া গেটক বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন সামাজিক সজাগতাৰ মঞ্চ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। গণ সমাবেশৰ মূলবিন্দু হিচাপে পৰিগণিত এই কীৰ্তিচিহ্নটো কেৱল এক ঐতিহাসিক যুদ্ধ স্মাৰকৰ পৰা এক গতিশীল প্ৰতীকলৈ ৰূপান্তৰিত হৈ পৰিছে। ❖

চুড'কুৰ শুদ্ধ উত্তৰ দিয়া শিক্ষাৰ্থীৰ নাম, ডিচেম্বৰ, ২০২৪

তন্ময় দাস (অষ্টম ক), হাষিকেশ ৰাভা (ষষ্ঠ ঘ), অধৃত দৈৱিক বৈশ্য সাউদ (অষ্টম ঘ), ৰক্তিম বৰ্মন (অষ্টম ক), কৌশিক দাস (অষ্টম ক), দিপ শৰ্মা (অষ্টম ক), জাৰিফ শ্বাহাৰিয়া আলিম (অষ্টম ক), দৃষ্টান্ত পাঠক (অষ্টম ক), প্ৰব্ৰজিৎ কুমাৰ দাস (অষ্টম ক), পল ভৰালী (ষষ্ঠ গ), নিষ্ঠা বৰগোহাঁই (অষ্টম গ), সুপ্ৰতীক সঞ্জীৱ ডেকা (ষষ্ঠ ঘ), ময়ূৰী তালুকদাৰ (ষষ্ঠ ক)। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিওঁতাসকল, ডিচেম্বৰ, ২০২৪

জেনিশা চন্দনা হালৈ (চতুৰ্থ ঙ), তনবীৰ কাশ্যপ শৰ্মা (ষষ্ঠ ঘ), পল ভৰালী (ষষ্ঠ গ), প্ৰিয়াংশু প্ৰীতিশ শৰ্মা (ষষ্ঠ খ), ৰণাংগন তালুকদাৰ (ষষ্ঠ খ)। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ, ডিচেম্বৰ, ২০২৪

১। দুগ্ধ বিপ্লৱৰ জনক ভাৰ্গিছ কুৰিয়েনৰ জন্মদিন।

২। নৱকান্ত বৰুৱা।

৩। নিউজিলেণ্ড-ইংলণ্ড

৪। ক'ল্ডলে'ণ্ড

৫। ৰাভা ❖

শিক্ষার্থীয়ে অঁকা ছবি

নন্দিতা কলিতা, চতুর্থ ঙ

মাধুর্যা শহিকীয়া, চতুর্থ খ

দীবাশ্রী দাস, চতুর্থ ঙ

প্রথিত গোস্বামী, চতুর্থ খ

নিহাৰিকা বৰ্মা, সপ্তম গ

বিস্বৰ সোণোবাল, চতুর্থ খ

আপুৰণীয়া স্মৃতি

উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে আমেৰিকালৈ যোৱাৰ সময়ত ডুপেন হাজৰিকা। লগত পিতৃ নীলকান্ত হাজৰিকা, মাতৃ শান্তিপ্ৰিয়া হাজৰিকা, ভগ্নী সুদক্ষিণা শৰ্মা আৰু ভাতৃ জয়ন্ত হাজৰিকা।

কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা আৰু
নটসূৰ্য্য ফণী শৰ্মা

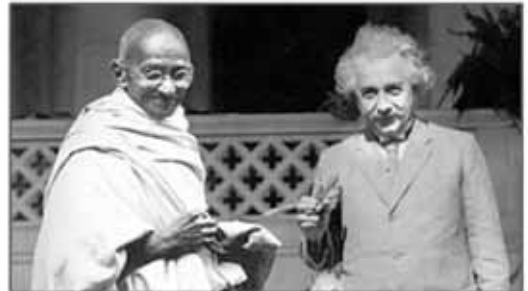
শুক্ৰেশ্বৰ মন্দিৰ, ১৮৬০ চন

কামাখ্যা মন্দিৰ, ১৯০৩ চন

অসম ভ্ৰমণৰ সময়ত মহাত্মা গান্ধী

মহাত্মা গান্ধী আৰু আইনষ্টাইন